

Foranstaltninger

angaaende

Kvægudførselen til Storbritanien.

Meddelt af

det kgl. Landhusholdningselskab.

Som Fortsættelse af den trykte Meddelelse angaaende den ovennævnte Sag, som Selskabet den 25de Maj f. A. omfendte til dets Medlemmer, skal nedenfor meddeles de væsentligste Skridt, der siden den Tid og indtil 1ste Januar ere foretagne for at søge bevaret for Danmark en uhindret Indførsel af levende Kreaturer til Storbritanien, nemlig:

1. Beretning til det kgl. Landhusholdningselskab fra den til England sendte Deputation.
2. Beretning om de af Greve Danneberg-Samsø afgivne Meddelelser til den engelske Parlaments-Kommission.
3. Beretning til Indenrigsministeriet fra det kgl. Landhusholdningselskab.
4. Udførelsen af slagtet Kvæg sammenlignet med Udførelsen af levende Kvæg.
5. Indstilling til Indenrigsministeriet fra det kgl. Landhusholdningselskab om Sværkættelsen af forskellige Sikringsforanstaltninger.
6. Betænkning til det kgl. Landhusholdningselskab fra jydsk Dyrlægeforening.
7. Henvendelse til det kgl. Landhusholdningselskab fra jydsk Landmænd og Kvægeportører.

I.

Beretning til det kgl. Landhusholdningselskab
fra den til England sendte Deputation.

„Vi Undertegnede, som af det kongelig danske Landhusholdningselskab bleve betroede det Hverv at rejse til London for at virke hen til, at Danmark vedblivende maatte beholde sin fri Import af Kreaturer til Storbritanien, tillade os herved at meddele Rapport over vor Rejse. Landhusholdningselskabets veterinære Konsulent, Hr. Jessen, ledsagede os paa Rejsen.

Den 4de Maj mødtes vi i London og havde et Møde hos den danske Minister, Hans Excellense General Bülow, der alt velvillig havde meddelt vor Ankomst til Hertugen af Richmond, President for The Privy Council, og til Sir Henry Selwin Ebbetson, Understatssekretær i The home office og Formand for den engelske Parlamentskomite, der var bleven udnævnt „for at undersøge Aarsagerne til de seneste Udbrud af Kvægepest, samt hvilken Indvirkning paa Indførelsen af Sygdommen Importen af levende udenlandst Kvæg havde.“

Begge disse Herrer vare villige til at modtage os.

Den 5te havde vi et længere Møde hos Sir Henry Selwin Ebbetson, og den 8de ligeledes hos Hertugen af Richmond.

Vi fremstillede for dem i korte Træk, hvor fortrinlig Sundhedstilstanden var mellem Kvæget i Danmark, hvor gode og virksomme vore Love vare, samt hvilken Betydning den fri Import i Storbritanien havde for Danmark i det Hele taget og for Landmanden i Særdeleshed.

De tvende Herrer viste os den højeste Grad af Imødekommen, men kunde selvfølgelig ingen Mening have om, hvad Resultat Komiteens Undersøgelser vilde lede til.

Den 7de havde vi et Møde med Lord Skelmersdale, Præsident for det kongelig engelske Landhusholdningselskab,

hvilket Selstaa som bekendt med megen Energi har talt for fuldstændigt Forbud mod enhver Indførsel af levende Kvæg.

Foruden disse Møder have vi paa enhver Maade søgt at træffe sammen med indflydelsesrige Mænd og forklaret dem Forholdene herhjemme og dette Spørgsmaals Betydning for Danmark.

Fra den engelske Parlamentskomitee modtog vi Meddelelse om, at den vilde indbyde en af os til at give Møde for Komiteen for at aflægge Vidnesbyrd betræffende Spørgsmaal om Kvæget i Danmark.

Vi bleve da enige om, at undertegnede C. F. Danneffjold-Samsøe skulde forblive i England og give Møde; ligeledes blev Herr Sessen, — hvorimod undertegnede Tesdorpf og Steel kunde rejse hjem, da deres Nærværelse nu ikke længere var nødvendig.

Den 12te havde jeg, C. F. Danneffjold-Samsøe, et Møde med Sir Henry Selwin Ibbetson.

Den 15de blev jeg kaldt ind for Komiteen og undertastet den hermed følgende Examination.

Efterat alle Forhandlinger betræffende denne Sag vare tilende, rejste jeg hjem den 24de Maj.

At udtale nogen Mening om, hvilket Resultat man i England vil komme til, er umuligt for os. Et meget mægtigt Parti, bestaaende af Landmænd og Kvægopdrættere, holder stærkt paa fuldstændigt Forbud imod enhver Indførsel af Kreaturer. Hvorvidt denne Fordring vil blive sat igjennem, er vel tvivlsomt, men at der maa gjenføres nye og strænge Forholdsregler, er absolut nødvendigt for at kunne standse og kvæle den store Udbredelse, som de ondartede smitsomme Sygdomme have faaet i England.

At Danmark fortiden bliver anseet i England for et af de sundeste og altsaa mindst farlige Lande, er sikkert; vi tør ogsaa derfor formode, at saafremt nogle Lande blive begunstigeede i nogen Retning, da vil Danmark utvivlsomt blive et af disse.

En Hovedopgave bliver det for Danmark fremdeles at hævde dets gode Renomme, hvad enten der fra Englands Side paalægges Danmark Indstrækninger eller ikke, betræffende Indførselen.

Ligesom vi i England paa enhver Maade have søgt at paavise den gode Billie, Danmark har lagt for Dagen for at sikre Storbritanien mod Overførselen af smitsomme Sygdomme, hvilket tydelig fremgaaer af de Love og Foranstaltninger, der her i vort Land ere truffene i denne Retning, — saaledes anse vi det ogsaa for vor Pligt, nu efter saa nøje at have undersøgt dette Spørgsmaal og navnlig efter at have overvejet de forskjellige Bemærkninger, der i England bleve rettede til os, at henlede det kongelige Landhusholdningselskabs ærede Præsidiiums Opmærksomhed paa enkelte Punkter, der i Foranstaltningerne fra dansk Side kunne trænge til Forbedring for hyderligere at garantere imod Overførselen af smitsomme Sygdomme.

Vi sigte herved særlig til tre Punkter:

1. Et hyderligere stærket Tilsyn med det Kvæg, der indføres fra Sverrig til Danmark.

Dette Kvæg udføres hyppig til England strax efter Ankomsten til Danmark og blandes sammen paa Stibene mellem det danske Kvæg. Det udføres herfra ledsaget med dansk Certifikat, hvorved altsaa Danmark paatager sig hele Ansvaret for dette svenske Kvæg. Det er vanskeligt nok her i Danmark daglig fuldstændig at kontrollere, om der nogensteds her i Landet er udbrudt en eller anden smitsom Sygdom, og endnu vanskeligere er det at holde Kontrol med Tilstanden i Sverrig. Saafremt et af disse svenske Kreaturer skulde ankomme sygt til England, da falder Mistanken udelukkende paa Danmark.

2. En mere samvittighedsfuld Undersøgelse af det Kvæg, som indføres i danske Havne.

Dette gjælder navnlig Rjøbenhavn, hvor der en à to Gange ugentlig indføres paa en Dag 6 à 700 Høveder.

Det er os meddelt, at dette Arbejde undertiden besørjes af en Mand; hvorvidt det virkelig forholder sig saa, vide vi ikke bestemt; man mener, det bør undersøges og kontrolleres. Skal en Mand samvittighedsfuldt undersøge Kreaturerne, tvivle vi om, han kan overkomme stort mere end 20 Hoveder i Timen, hvilket giver 200 Hoveder pr. Dag (10 Timer).

Loven byder endvidere, „at de særskilte Flokke skulle holdes affondrede fra hverandre, forinden Undersøgelsen har fundet Sted“. Hvorvidt dette samvittighedsfuldt overholdes, turde maasse ogsaa være tvivlsomt! Særlig henlede vi atter her Opmærksomheden paa Kjøbenhavn, dels formedelt den indskrænkede Plads, her findes, og dels formedelt det svenske Kvægs hyppige Nærvarelse. — (Se Bekjendtgjørelsen af 26de Febr. 1876, § 1 og 2.)

3. Der bør træffes Foranstaltninger, som forbyde Skibene, der have dansk Kreaturladning ombord, at anløbe fremmede Havne undervejs og der komplettere Ladningen.

Alene det at anløbe fremmede Havne kan være farligt nok, endfige der at indlade fremmede Kreaturer. Herved op-
hører jo fuldstændig 1. den Garanti, som Danmark byder Udlandet ved Loven af 25de Febr. 1876, hvis Slutning lyder saaledes: „ . . . (at forebygge) at de herfra til Udlandet affendte Kreaturer paa Rejsen til Bestemmelsesstedet udsættes for saadanne Sygdomme“, og 2. den Garanti, som specielt bydes Storbritanien ved Bekjendtgjørelsen af 26de Febr. 1876.

Vore tvende første Forslag kunne sikkert gennemføres ad administrativt Vej; selv om dette ikke lader sig gjøre betræffende vort tredje Forslag, maa vi dog bestemt fastholde, at der træffes Foranstaltninger i denne Retning, og ville til Støtte herfor henlede Opmærksomheden paa Parlamentskomiteens tredje Spørgsmaal Nr. 424, 425 og 426 i vedhæftede Examination.

Til Slutning skulle vi tillade os at bemærke, at mange Udtalelser i danske Aviser betræffende Kvægs spørgsmaalet blive

gjengivne i de engelske Blade, hvilket er ganske naturligt, da denne Sag fortiden har fremkaldt saa levende Interesse i England. De hyppige offentlige Klager over Ulemper ved vore Love og Mangler ved Lovens samvittighedsfulde Haandhævelse tjene ikke til at befæste det gode Renomme, som Danmark fortiden har i England, og hvorvidt de her i Danmark gjøre den tilføjede Gavn, turde maasse ogsaa være tvivlsomt.

Vi mene, det vil gavne Sagen langt bedre, om berettigede Klager bleve indsendte direkte til Indenrigsministeriet eller til det kongelige Landhusholdningssekskab. Da dette Sekskab nu med saa megen Varme har taget Sagen i sin Haand og særlig er blevet den anbeforet ved Mødet i Aarhus den 14de April, ville vi henstille til det ærede Præsidium, om det ikke vilde finde Anledning til, naar denne Sag atter engang omtales i Bladene, da at rette en Opfordring til Landmænd og Exportører om at indsende deres Klager til Landhusholdningssekskabet i Stedet for at offentliggjøre dem i Aviserne, hvorved Hensigten med Klagerne langt snarere vilde opnaaes.

Vi tilføjede ingeniunde herved at ville skjule for England de Uordner, som herhjemme maatte begaaes, men det vil let indsees, at en Artikel endog over uvæsentlige Ulemper nemt kan tillægges overdreven Betydning i denne Tid, naar den optages i engelske Blade, hvilket naturligtvis ikke er Indsenderens Ønske.

August 1877.

Erbedigt

Ehr. Fr. Danneberg = Samsøe.

Sophus Steel.

E. Tesdorpf.

Beretning om det 2det Møde af den af det engelske Parlament nedsatte Kommission angaaende Kvægepest og Indførsel af levende Kvæg.

Meddelt som Oversættelse af den engelske Rapport af Greve Danneskjold-Samsøe.

Af Kommissionens Medlemmer vare tilstede:

Mayor Allen	Mr. French
Mr. Anderson	Sir George Jenkinson
Mr. Asheton	Colonel Kingscote
Mr. Jacob Bright	Sir Reinald Knightley
Mr. Cameron af Lochiel	Mr. Normood
Mr. Chaplin	Mr. Pease
Mr. James Corry	Mr. Arthur Peel
Mr. Wilbraham Egerton	Mr. Ritchie
Mr. Elliot	Sir Henry Selwin-Ibbetson
Mr. W. E. Forster	Mr. Torr.

Sir Henry Selwin-Ibbetson, Bart.,
Formand.

Greve E. F. Danneskjold-Samsøe blev kaldt ind og
examineret.

Formanden:

386. De er forberedt, ikke sandt, paa at aflægge Vidnesbyrd for denne Komite betræffende Spørgsmaal om Kvæget i Danmark? — Ja.

387. Er De kommet over til dette Land som Repræsentant for Danmarks Landhusholdningselskab? — Ja.

388. Kan De oplyse denne Komite, om Kvægepest har eksisteret i Danmark i de senere Aar? — Ikke siden Aar 1772, men i Hertugdømmet Holsten eksisterede Sygdommen i 1813—14.

389. Var det det sidste Udbrud af Kvægepest i Danmark? — Det var det sidste Udbrud.

390. Siden den Tid er Sygdommen ingensinde vendt tilbage i nogensteds Del af Danmark? — Nej.

391. Er pleura-pneumonia nogensteds optraadt i Danmark? — Ja, i 1848 og 1861. Begge Gange blev Sygdommen lokaliseret paa een Gaard. Kreaturerne bleve øjeblikkelig slagtede, og Gaarden sat under streng Kvarantæne.

392. Udbredte Sygdommen sig i Landet de tvende Gange? — Nej, den blev lokaliseret paa den Gaard, hvor Udbrudet fandt Sted.

393. Sygdommen blev altsaa fuldstændig lokaliseret paa den Gaard, hvor den udbrød, og de Forholdsregler, som bleve tagne, vare tilstrækkelige til at forhindre Udbredelse af Sygdommen? — Ja.

394. Har De med Hensyn til Mund- og Klovsyge haft noget Tilfælde deraf i Danmark? — Tilvielse, flere Gange. I 1841 og 1842 viste Sygdommen sig i Jylland og paa nogle af Øerne. I 1859 indtraf nogle sporadiske Tilfælde i Fyen alene. I 1862 viste Sygdommen sig i Kjøbenhavn, og nogle sporadiske Tilfælde indtraf paa forskellige Steder i Landet. Fra August 1869 til Marts 1871 var Sygdommen udbredt over største Delen af Landet. Siden den Tid have enkelte sporadiske Tilfælde indfundet sig:

i 1872	vare 19 Høveder angrebne udaf 60 Stkr. paa 4 Gaarde,
i 1873	4 Høveder af 80 Stkr. paa een Gaard,
i 1874	8 — 40 — paa 2 Gaarde,
i 1875	130 — 147 — paa 13 —
i 1876	1 — paa 1 Gaard, men Antallet paa Besætningen veed jeg ikke.

395. Og er det det eneste Tilfælde, De veed har eksisteret i Danmark i 1876? — Ja.

396. Heraf kunne vi altsaa slutte os til, at de Forholdsregler, som ere brugte for at udrydde Mund- og Klovsygen, have viist sig effektive i hvert af disse Aar? — Ja. Før 1875 behandlede Mund- og Klovsygen som de mindre farlige smitsomme Sygdomme; men siden 1875 er den bleven sat ind i samme Klasse som de farligste smitsomme Sygdomme, saasom pleura-pneumonia, Kvægepest etc.

397. Regeringen stillede altsaa Mund- og Klovsyge under samme Kategori som pleura-pneumonia, begrundet i det større Omfang, Sygdommen havde i 1875, hvilket ovennævnte Talstørrelser utvise? — Ja netop.

398. Og det effektive Resultat deraf har viist sig ved Resultatet for 1876? — Ja, Mund- og Klovsygen var i det Aar temmelig farlig i enkelte andre Lande, hvorfor Regeringen ansaa det for rigtig at gennemføre saa streng en Lov som muligt.

399. Loven blev altsaa stærket, da Sygdommen udbrød i fremmede Lande, af Omhu for at hævde Danmarks gode Rygte? — Ja.

400. Kan De give Komiteen en Beskrivelse over de Love og Forholdsregler, som Danmark har gennemført betræf-

fende disse Sygdomme? — Ja; jeg har ladet de vigtigste Love og Bestemmelser oversætte og beder om at maatte overrække dem til Komiteen. (Disse bleve indleverede. Se Appendix). Jeg beder om at maatte henlede Komiteens Opmærksomhed paa, at Skab og Kopper hos Faar etc. have altid været Gjenstand for lignende Love og Bestemmelser som pleura-pneumonia, hvilket vil sees i den førstnævnte Lov, den af 29de December 1857; og siden 1875 har Mund- og Klovshyge ligeledes været henregnet under de strengeste Forholdsregler i denne Lov. Denne Lov danner Basis for vor Forgivning, betræffende smitsomme Sygdomme hos Husdyrene.

401. Den Lov indeholder altsaa Forholdsregler betræffende Husdyrene? — Ja. Foruden denne findes en Instrux (af 28de September 1858) indeholdende „Almindelige Forholdsregler for Behandlingen af smitsomme Sygdomme hos Husdyr“. Dernæst en Rundgjørelse (af 10de April 1875) og et Cirkulære (af 16de Oktober 1875) angaaende Mund- og Klovshyge, og endelig Bestemmelser vedrørende pleura-pneumonia.

402. Alle disse Bestemmelser vedrøre selvfølgelig Udbrud af Sygdomme, som finde Sted i Landet? — Ja. Ligeledes have vi Love for at forhindre Kvægpest eller nogen anden smitsom Sygdom fra at trænge ind i Landet, samt Love og Bestemmelser for at forhindre smitsomme Sygdomme fra at blive udførte fra Danmark. De vigtigste af disse Bestemmelser findes ligeledes her oversatte; som til Ex.: „Bekjendtgjørelse (af 16de Januar 1877) angaaende Forholdsregler mod Indførelse af Kvægpest fra Tyskland.“ Endelig findes en Lov af 25de og 26de Februar 1876 betræffende Udførsel af Husdyr fra Danmark.

403. Kan De give Komiteen et Begreb om Instruxen eller Loven, som forbyder Importen af udenlandsk Kvæg over Landets Grænse? — Ja; her have vi Bekjendtgjørelsen angaaende Forholdsregler mod Indførelse af Kvægpest fra Tyskland. Den lyder som følger:

„Da der i Tyskland er udbrudt Kvægpest, har Ministeriet til Forebyggelse af denne Sygdoms Indtrængen her i Landet anseet det for rettest, i Henhold til Lov om smitsomme Sygdomme hos Husdyrene af 29de December 1857 § 9, at paabehde Følgende: § 1. Indførsel fra Tyskland her til Landet af Kvæg, Faar og Geder eller af raa Dele af disse Dyr, navnlig Huder og Skind, hvad enten de ere tørrede eller saltede, Horn, Klove, Hove, Uld, Haar, urøget Skjød, usmeltet Talg m. m. forbydes. Ingen Jernbane-kreaturer, vogn, vøre sig fremmede eller danske, der for Tiden befinder sig i Udlandet, maa overføres over den jydse Grænse.“

404. Mener De dermed, at det ikke bliver tilladt en Kreaturvaggon at hjemvende til Danmark, naar den har udført Kreaturer over Grænsen? — Nej, ikke engang de danske maa hjemvende.

405. Er det fuldstændig forbudt dem at vende hjem? — Ja. „Alle andre Husdyr end de forannævnte, som ankomme hertil fra Tyskland, skulle, forinden de indføres, desinficeres.“

406. Det angaaer Heste og Hjebertræ, formoder jeg? — Ja, og lignende Dyr.

407. Lægges der noget særligt Vaand paa Indførsel af Foder, Halm, eller Emballage af nogen særlig Sort? — Ja ubetinget, her staaer endvidere:

„Ligeledes bliver Hø og Halm fra Tyskland, forinden det indføres, at desinficere, medmindre det er benyttet som egentlig Emballage for Varer, der ikke selv ere smittefarlige, altsaa navnlig er neblagt i Kurve, Foustager eller Kasser, hvori Varerne forsendes, eller er bundet om Varerne, i hvilket Fald den nemlig uden iforvejen at desinficeres vil tilligemed de deri emballerede Varer kunne udsløses og udleveres Importøren, imod at denne strax efter Modtagelsen under Veterinærpolitiets Tilsyn lader Varerne udpakke og Emballagen desinficere eller opbrænde.“

Det brændes altid, naar det er inficeret.

408. Det gaaer saa vidt, at der endog lægges Tvang paa Halm og Hø, der benyttes til Indpakning af Varer? — Ja netop.

409. Og man er tvungen til at lade disse Gjenstaende desinficere, saafremt de ankomme fra et af disse Lande? — Ja.

410. Og De mener at kunne udtale, at de Forholdsregler, som blive anvendte mod Tyskland og Continentet, have været fuldstændig effektive i at forhindre Indførelsen af Epidemien i Danmark? — Jeg troer at kunne sige det, eftersom vi ingen have haft.

411. Findes der noget Forbud af samme Natur mod Indførsel af Kvæg fra andre Lande, saasom Sverrig? — Regjeringen er bemyndiget til at forbyde Indførsel, saasnart der viser sig nogen smitsom Epidemi i hvilket som helst Land. Det staaer i Loven, og det er blevet gennemført flere Gange ligeoverfor Tyskland og Storbritanien, saa snart der er udbrudt nogen smitsom Epidemi; i Sverrig har der et Par Aar været Gaarekopper, og vi havde ikke Tilladelse til at indføre fra Sverrig.

412. Saafremt nogen af disse andre smitsomme Sygdomme, foruden Kvægpesten, udbryder, standses Indførelsen fra det Land,

hvor det udbryder? — Ja, og fra Rusland har al Indførsel af Kreaturer været fuldstændig standset siden 1869.

413. Forstaaes herved, foruden Kreaturer, ogsaa Indførselen af Huder, Hove, samt Gjenstande af den Vækkaffenhed fra Rusland, eller er Indførsel deraf tilladt? — Nej! Indførsel deraf er ikke tilladt. Forbudet, som blev sat i Kraft mod Rusland 1869, er i alle væsentlige Punkter identisk med det ovenfor anførte Forbud af 16de Januar 1877.

414. Disse ere altsaa Lovene mod Indførselen; hvilke ere nu Forholdsreglerne for at kvæle Epidemien, saafremt den skulde udbryde i Landet? — Vi have til Ex. en Instrux, som skal følges betræffende pleura-pneumonia, der findes imellem dem, jeg har overrakt.

415. De mener, at disse Instruxer for Behandlingen af pleura-pneumonia have, saaledes som De har paavist for Komiteen, været fuldstændig i Stand til at kvæle Sygdommen øjeblikkelig ved dens Udbrud i Landet? — Vi tro, det maa være Tilfældet, eftersom vi tvende Gange have haft pleura-pneumonia, og begge Gange blev Sygdommen lokaliseret paa den Gaard, hvor den udbrød; og vi antage som sagt, at det er begrundet i vore gode Love.

416. Saavidt jeg veed, findes der ogsaa visse stränge Forholdsregler med Hensyn til Udførselen af Kreaturer fra Danmark? — Ja, der gives en Lov af 25de Februar 1876, betræffende Udførsel af Husdyr fra Danmark. „Regjeringen bemyndiges til „at træffe saadanne Foranstaltninger, som maatte findes nødvendige til at forebygge, at der herfra Landet udføres Husdyr, „der ere eller mistænkes for at være besøgte med smitsomme „Sygdomme, og at de herfra til Udlandet affendte Kreaturer paa „Rejsen til Bestemmelsesstedet udsættes for saadanne Sygdomme.“

Derpaa følger en Bekjendtgørelse af 26de Februar 1876:

„I Henhold til den Regjeringen ved Lov af 25de denne „Maaned angaaende Forholdsregler vedrørende Udførsel af Husdyr fra Danmark givne Bemyndigelse, bliver med Hensyn til „Udførselen af Kreaturer til Storbritanien herved Følgende foreskrevet“.

417. Vil De meddele Komiteen de vigtigste Forholdsregler, der bringes i Anvendelse, umiddelbart forinden Kreaturerne skulle exporteres; er det tilladt uden videre at føre dem ombord? — Nej, paa ingen Maade! § 1. „Ethvert Kreatur, som med „Skib agtes udført til Storbritanien, bliver forinden Inbladningen paa Affenderens Bekostning at undersøge af en dertil af „vedkommende Politimester antagen Læge og maa kun indføres, saafremt det ved Undersøgelsen findes, at det ikke

„frembyder noget Tegn til at lide af nogen smitsom Sygdom, „og saafremt der isvrigt ejheller er nogen Grund til at for- „mode, at det skulde være smittet af saadan Sygdom, hvorom „Attest bliver at afgive af Dyrlægen.“

418. Er det tilladt at blande Kvæget imellem hinanden, naar det indfinder sig ved Exporthavnen, eller holdes de for- skjellige Drifter fra de forskjellige Distrikter adskilte, indtil Under- søgelsen har fundet Sted? — § 2. „Ved Undersøgelsen, af de „paagjældende Kreaturer skulle de særskilte Flokke holdes saa- „ledes affondrede fra hverandre, at ingen Overførelse af mulig „tilstedeværende smitsom Sygdom kan finde Sted fra den ene „Flok til den anden.“

419. Der findes altsaa ligesaavel meget strænge Instruxer betræffende Udsørfelen fra Landet som betræffende Indsørfelen? — Ja.

420. De Forholdsregler synes — at dømme efter Ind- beretningerne — at have været ret fyldestgjørende, ikke sandt? — Ja. Jeg troer det.

421. Der har ikke i de sidste Aar været indført noget Sygdomstilfælde fra Danmark, med Undtagelse af eet anmeldt Tilfælde af Mund- og Klovshyge? — Nej.

422. Og det fandt Sted i 1875, ikke sandt? — Ja, jeg troer i 1875, i Henhold til den blaa Bog, som jeg har seet, nemlig Aarsberetningen til „the Privy Council“.

423. Var det dengang, der var Mund- og Klovshyge i Danmark? — Det var det; og det var netop dengang, at Re- gjeringen tog den strænge Forholdsregel at indføre Mund- og Klovshyge i samme Klasse som pleura-pneumonia.

424. Anløb Skibene, der havde Ladning ombord, andre Havne undervejs paa den Tid? — Det er meget sjældent, de anløbe andre Havne; de gaa sædvanligvis direkte.

425. Men der var dengang ingen Forholdsregel truffet, som forbød dem at anløbe andetsteds? — Nej, jeg troer det ikke.

426. Har der senere været truffet slige Forholdsregler? — Jeg troer ikke, der har eksisteret noget Forbud derimod. Re- gjeringen har paapeget for Skibsrederne, hvor vigtigt det er, at de ere forsigtige i denne Retning; men som sagt, nogen Instrux herom troer jeg ikke eksisterer.

427. Kan De meddele Komiteen, hvorledes Forholdet stiller sig betræffende Udsørfelen fra Danmark? — Jeg har her en Fortegnelse over Exporten fra 1866 til 1876, som jeg beder om at maatte aflevere. (Samme blev afleveret). Den udviser, at Exporten til Storbritanien var omtrent den samme fra 1866 til 1870; den var

8900	Høveder i 1866.
6100	— 1867.
4500	— 1868.
6100	— 1869 og
8500	— 1870;

men fra 1870 til 1876 er den tiltaget meget, thi i 1876 var Exporten til Storbritanien 57900 Høveder.

428. Og Antallet af Faar var 58200? — Ja. 58200 imod 5300 i 1870.

429. Er De saa god at meddele Talsførrelserne mellem 1870 og 1876, for at vise Exportens Tiltagen af Kvæghøveder i de Aar?

Exporten var

8500	i 1870.
13400	i 1871.
19000	i 1872.
26300	i 1873.
26300	i 1874.
50200	i 1875.
57900	i 1876.

430. Der har saaledes været en stadig Stigning i Handelen i de sidste Aar? — Ja! Exporten af Faar var:

5300	i 1870.
9800	i 1871.
14000	i 1872.
20000	i 1873.
13700	i 1874.

saa steg den til 55200 i 1875.

og til 58200 i 1876.

431. Kan De meddele Komiteen, til hvilke Havne disse Høveder hovedsagelig bleve exporterede fra Danmark? — Væsenligst til Newcastle-upon-Tyne, London, Thameshaven og Leith. I 1876 androg Antallet af Høveder, sendt til Newcastle, 33920; til London næsten 16,000; og til Leith 7,800; dernæst kommer Hull med kun 330.

432. I 1876 var altsaa Danmarks Export til Leith næsten 8000, til London 16000 og til Newcastle-on-Tyne 33920; stillede Forholdet sig ogsaa omtrent saaledes i 1874? — Jeg beklager ikke at have uddraget Talsførrelserne for 1874, men de findes i Marsberetningen til „the Privy Council“.

433. Er det Dem bekjendt, at Exporten fra Danmark til London f. Ex. dengang var saare ringe i Sammenligning med disse andre Havne, og at der i 1874 kun blev indført 3,173 Høveder til London mod 15000 til Newcastle; hvorimod Ex=

porten til London nu i 1876 er naaet op til 16,000, saaledes som De har meddelt, hvilket udbiiser den store Tiltagen af Ex-
porten fra Danmark til dette specielle Marked? — Ja!

434. Kan De meddele os Exporten fra Danmark til andre Lande? — Ja. Vor Export til andre Lande indskrænker sig egentlig kun til Hertugdømmerne Slesvig og Holsten, og det er hovedsagelig en Export af magert Kvæg, som græssedes i Hertugdømmerne?

435. Sendes det ned til de slesvig-holstenske Græsgange? — Ja. Jeg anfører dette for at vise, at Udsørselen til Hertugdømmerne er den samme nu som i 1866; det er kun til England, at Udsørselen er stegen. I 1866 var Udsørselen 45,900; den er engang gaaet ned til omtrent 35,400, og i 1875 var der atter 45,400.

436. Exporten til Slesvig og Holsten har altsaa været stabil, hvorimod Exporten til Storbritanien er tiltagen ganske overordenlig? — Ja, den har taget et næsten utroligt Opving; den er omtrent stegen til det Syvdobbelte i de sidste fem Aar. Til andre Lande er der ingen synderlig Export, thi ovennævnte tvende Tal udgjøre (i 1875) 95,000, og hele Exporten var 97,000, hvilket kun levner 2000 til andre Lande.

437. Gjalde de samme Indskrænkninger og Forholdsregler betræffende Kvæg, der udføres fra Danmark til Slesvig, som med Hensyn til Kvæg, der udsibes til Storbritanien? — Kun naar der opstaar nogen smitsom Sygdom i Danmark, thi da fordrer Tyskland det selvfølgelig.

438. Der tages altsaa ikke de samme Forholdsregler paa Grænsen som paa Kysten; det vil sige Kvæget inspiceres ikke, og Flokkene holdes ikke afskilt, forinden de forlade Landet? — Nej, det troer jeg ikke.

439. Men De hævder, at de Forholdsregler, som anvendes betræffende Indsørselen af Kvæg og andre Gjenstande til Danmark, gjøre det høist usandsynligt, at smitsomme Sygdomme skulle opstaa i Danmark, og saafremt de skulde opstaa, at enhver Forsigtighedsregel anvendes med Hensyn til Udsørselen for at sikre Storbritanien? — Ja! ganske vist.

440. Er der andre Punkter, som De ønsker at fremhæve for Komiteen? — Jeg veed ikke af Noget, som jeg specielt ønsker at fremhæve.

441. Har denne Handel, der saaledes er tiltagen med Storbritanien, i nogen Maade bevirket nogen Forandring i Algerbruget; har den danske Landmand gradevis forandret sit System, for at kunne tilfredsstille den tiltagende Udsørsel? — Til en vis Grad ganske vist; thi forudm var Udsørselen saare ringe, og de fleste

Landmænd lagde kun Bind paa Mejeriet; siden 1870 og 71 har Markedet her i England været godt, hvorfor Landmanden selvfølger sig efter Tillæg og Fedning. Ovennævnte Talstørrelser udvise, hvormeget Landmanden har lagt sig derefter i de senere Aar, efterhaanden som det fremgik, at det betalte sig nogenlunde godt. Selvfølger sig vi beklage, om vi skulle miste denne gode Handel med Storbritanien.

442. Det vilde forandre hele Systemet af Opdræt, som man har slaaet ind paa? — Saafremt det blev forbudt at sende levende Kvæg til England, troer jeg at turde sige, at der vil frembyde sig saa mange Besværligheder, at Landmanden atter vil vende tilbage udelukkende til Mejerisystemet, alene paa Grund af de Vanffeligheder, som skulle overvindes.

443. Troer De, der var nogen Mulighed for at etablere en Handel med slagtet Kjøb imellem Danmark og Storbritanien? — Jeg troer det ikke; vi ville saa for mange Vanffeligheder at overvinde. Til Ex.: næsten Totrediedeles af det Kvæg, som sendes herover, forsendes imellem April og September Maaned, der er den varmeste Aarstid; og Danmark er ikke noget sikkert Island; vi kunne ikke gjøre sikker Regning paa Is; vi kunne mulig være vis paa Is hvert tredie, fjerde eller femte Aar, men der gives flere Aar, i hvilke vi ingen Is have, og da maatte vi kjøbe den fra Sverrig og Norge, hvilket naturligvis vilde frembyde stor Vanffelighed.

444. De mener, det vilde forhøje Udgifterne saa meget, at man ikke vilde se sig i Stand til at konkurrere her paa Markedet med Slagte-Kjøb, naar man seer hen til Prisen paa Kvæget hjemme i Danmark og saa hertil søjede disse yderligere Udgifter? — Nej, thi Landmanden sidder for saa høje Skatter og Afgifter, at deres Fortjeneste vilde gaa tabt, saafremt de skulde sælge slagtet Kjøb ved Havnen, eller der vilde intet Spillerum blive til at dække Udgifterne ved Transporten og de øvrige Byrder.

445. Der vilde intet Spillerum blive til at dække de extra Udgifter, som ville blive paabyrdede Landet ved at skabe en Handel med slagtet Kjøb? — Netop.

446. Kan De opgive Prisen pr. Pund paa Kvæget i Danmark? — Det er vanffeligt at opgave nogen bestemt Pris, thi en stor Del af hvad vi sælge er magert Kvæg, en stor Del halvsedt og Resten fedt, hvorfor Prisen altsaa er saare forskjellig.

447. Hvad De paaviser er altsaa, at Kvæget staaer i Værdi over de amerikanste Handelspriser, hvorfor Danmark ikke vil se sig i Stand til at konkurrere paa Markedet, naar de yderligere Udgifter komme til, saaledes som det synes at være muligt for

Amerika? — Nej, det kunne vi ikke; thi de amerikanske Græsgange ere ganske fortrinlige til Fodning, langt bedre end vore; Statterne og Afgifterne paa Ejendommene i Amerika ere saa meget lavere end vore, at de selvfølgelig kunne producere Kjød langt billigere, end vi kunne. Vore Afgifter ere næsten ligesaa høje som i England.

Mr. Arthur Peel.

448. Naar Stibe oversføre Kreaturer fra Danmark til dette Land, blive de da ved Hjemkomsten desinficerede, eller varetages nogensomhelst Forsigtighedsregel for at forhindre Pesten fra at blive bragt tilbage fra Storbritannien til Danmark? — Saa snart de hjemvende fra England, blive de altid inspicerede af en Dyrlæge og desinficerede.

449. Kan De give os Oplysning om, hvor stort et Forhold af Exporten fra Danmark til Storbritannien der er fedt Kvæg? — Ifølge vore Optegnelser er ikke Halvdelen fedt Kvæg.

450. Er det rigtigt, naar jeg har forstaaet Dem saaledes, at der intet Kvæg indføres til Danmark? — Noget Kvæg indføres der, imellem 10,000 og 14,000 Stkr.

451. Hvorfra komme de? — Hovedsagelig fra Sverrig, Resten fra England for Tillæggets Skyld, navnlig Tyre.

452. Men der indføres ingen fra Tyskland og fra Rusland under ingen Omstændigheder? — Fra Rusland har Indførselen siden 1869 været fuldstændig forbudt, og fra Tyskland indføres saare lidt, næsten intet.

Colonel Kingscote.

453. Før denne Handel med England tog sit Opsving, var det da ikke hyppig Tilfældet, at Kalvene bleve slagtede? — Jo i Almindelighed.

454. Ene og alene fordi det betalte sig bedre at lave Smør end at producere Kjød? — Netop, man vilde ikke give dem Mælken, fordi man foretrak at anvende Mælken til Smør og Ost. Man dræbte dem i Almindelighed, og dette er ofte blevet os bebrejdet af Englændere, der besøgte os. — Nu dræbes de sjældent, fordi man opdrætter og foder; i alt Fald dræbes de langt sjældnere.

Mr. Anderson.

455. Har der eksisteret Kvægpest i Danmark, siden Indførselen fra Rusland blev forbudt? — Vi have ikke haft Kvægpest siden 1772, altsaa ikke i dette Aarhundrede.

456. Men den foresaldt i forrige Aarhundrede? — Der

græsferede en meget alvorlig smitsom Sygdom, og det formodes at have været Kvægpest; men man kan ikke med Visshed sige, at det var den selvsamme Sygdom, der nu kaldes Kvægpest.

457. Blev Indførselen fra Rusland forbudt af Frygt for at indføre Kvægpesten derfra? — Ja netop.

Mr. Elliot.

458. Saafremt man sendte slagtet Kjøb fra Danmark istedetfor magert Kvæg, vilde det ikke betale sig for Landmanden? — Nej! det lod sig ikke gjøre at slagte magert Kvæg.

459. Men vilde det ikke efterhaanden fedes istedetfor at forblive magert? — Det er et stort Spørgsmaal, om vi se os istand dertil.

460. Danmarks Græsgange ere gode nok, ikke sandt? — Nej! vore Græsgange ere ikke gode; vi fede paa Stald; der findes meget faa Steber i Danmark, hvor man kan fuldt fede paa Græs.

Mr. Jacob Bright.

461. Kan De paapege nogen speciel Grund til den pludselige og ualmindelige Tiltagen af Indførselen til dette Land siden 1870? — Fordi Landmanden har kastet sig over Fedning, hvilket han tidligere ikke forstod sig paa; og fordi Markedet her i England var godt, saa det viste sig fordelagtigt for ham at sælge her. Den fri Indførsel til England, som vi have, gav Landmanden god Anledning til at kaste sig over Opdræt, Fedning og Export, især da flere andre Lande ikke have fri Indførsel til England.

462. Er det sandsynligt, at Exporten fra Danmark vil tiltage betydelig endnu? — Ja, jeg er tilbøjelig til at tro, at den stadig vil tiltage, og jeg troer, da Priserne ere ligesaa gode her som i Hertugdømmerne, vilde vor Export af magert Kvæg meget mulig gaa hertil istedetfor til Hertugdømmerne, saafremt England havde Brug derfor.

463. Har man i Danmark overhovedet tænkt sig Muligheden af at udføre slagtet Kjøb istedetfor levende Kvæg? — Siden Marts 1876 har Spørgsmaalet været paa Bane. Det har nu i et Aar været drøftet i vore Foreninger og i mange Møder trindt om i Landet; man er kommen til det Resultat, at det for Tiden vil være umuligt, eller i alt Fald meget vanskeligt, formedels den store Risiko ved at indblæbe sig paa en helt ny Trafik; desuden er Kunsten eller Hemmeligheden ved at bevare Kjødet ikke kjendt hos os, og jeg veed ikke engang, om det er bevist, at Amerikanerne selv kunne vedblive dermed hele Sommeren,

og som jeg har anført, den større Del af vor Export falder i Sommermaanederne, paa hvilken Tid vi ikke kunne være sikre paa at have Is. Hertil kommer, at det ikke er en eller to store Exportører, der gjøre Optjøb i Danmark, men derimod mange, hvilket gjør det vanskeligere at faa opført slige store Bygninger, nye Stalde med Slagterier, nye Skibe samt Andet, hvad der iøvrigt fordres dertil.

464. De sagde, at Mangel paa Is vilde frembyde en Vanskelighed; men man anseer ikke det for den eneste Hindring, man mener der frembyder sig andre? — Ja! der frembyder sig mange andre Hindringer.

465. For Tiden er Danmarks Indførsel hertil Landet fri; Danmark er ikke noget smittet Land? — Nej.

466. Hvad Virkning vilde det have paa Handelen, dersom det danske Kvæg skulde slagtes ved Landingsstedet i England, istedetfor at maatte komme frit ind i Landet; vilde det virke hæmmende paa Indførselen? — Det vilde det tilvisse. Landmanden frygter meget derfor, thi han troer ikke Profitten da vil blive tilstrækkelig, saa han kan vedblive med Handelen; det vilde bevirke et Tab af flere Procent, og da Profitten, som han nu har, ikke taaler noget yderligere Tab, troer jeg ikke, han vil se sig istand til at forsatte Handelen.

467. Naar De anfører, at Tabet vil blive flere Procent ved at slagte paa Landingsstedet, taler De da af Erfaring; veed De, det vil blive Tilfældet? — Det er det, Landmanden har anstillet Beregning over. Jeg personlig forstaaer mig ikke nøje herpaa, men Mænd med Erfaring, som have undersøgt Spørgsmaalet og beregnet Priserne og vide, hvilke Priser der til Ex. opnaaes i Deptford og andre Steder, ere af den Mening.

Mr. Ascheton.

468. Det forekommer mig, De nylig sagde til Formanden, at Udgifterne ved Handelen med slagtet Kjød sammenlignede med Udgifterne ved Handelen med levende Kvæg ville bevirke, at man ikke indløb sig paa Exporten af slagtet Kjød; jeg ønsker gjerne at erfare lidt tydeligere, hvad det er for extra Udgifter, De tænker paa? — Jeg hentyder saavel til Vanskelighederne og Hindringerne som til Udgifterne.

469. De siger, at Handelen med slagtet Kjød vilde blive kostbarere; jeg ønsker at vide, hvori de extra Udgifter bestaa ved Handelen med slagtet Kjød sammenlignet med Handelen med levende Kvæg? — Vi vilde se os nødsagede til at anlægge et, to eller tre store Slagterier. Der maatte selvfølgelig dannes en Forening for at samle det paa een Haand. Der maatte da

bygges Stalde og Huse, man maatte forsyne sig med Is, o. s. v. Skibene maatte ogsaa indrettes, saa de svarede til Hensigten, saavidt jeg forstaaer. Dette vilde, saavidt vi kunne bedømme det, forøge Udgifterne ved Exporten.

470. Til hvilke Havne forsendes Kvæget nu? — Det sendes til Newcastle, Leith, London og Hull.

471. Hvor længe ere Kreaturerne undervejs fra Danmark til de Havne? — Det afhænger af, hvorfra de udfibes. Der høves 10 Skibe, som stadig overføre Kreaturer hele Aaret rundt fra sex à syv forskjellige Havne. Naar de afgaa fra Kjøbenhavn, tager det omtrent tre Dage og tre Nætter i Gjennemsnit. Naar de afgaa fra Esbjerg, en ny Havn, som er bygget paa Vestkysten af Sjælland, medgaaer kun 36 Timer for at sejle til Thames-Haven, hvilket kun er den halve Tid.

472. Forsynes Kreaturerne ombord med Foder og Vand? — Ja.

473. Ved at sammenligne Omkostningerne ved de tvende Handler er det da aldrig faldet Dem ind, at en levende Stud med dens Foder og Vand optager betydelig mere Plads paa Skibet end det slagtede Kjød af Studen? — Ja! derom tvivler jeg ikke.

474. Troer De ikke, det vilde være en Grund til, at Handelen med slagtet Kjød blev mindre kostbar end Handelen med levende Kvæg? — Det er ogsaa et Punkt, som man naturligvis i Danmark har taget med i Betragtning, men man mener, at dette ikke vil udjævne hele Differencen. Til Ex. alt Affaldet vilde ikke blive forsendt, og det vilde indbringe en saare ringe Pris i Danmark; thi der hvor Havnene findes, og hvor Slagterierne vilde blive oprettede, findes kun en meget lille, fattig Befolkning til at kjøbe det. Det vilde medføre det største Tab ved at sælge det i Danmark. Esbjerg, hvorfra den største Export vilde finde Sted, ligger paa Vestkysten af Sjælland i en meget tyndt befolklet Del af Landet. Jeg troer, det vil medføre et stort Tab.

475. Naturligvis maa man veje Vanffelighederne imod hinanden. — Jeg forstod Dem saaledes, at en Vanffelighed ved Handelen med slagtet Kjød vilde være Opsørelsen af Slagterier, og at en anden vilde være den, at Affaldet ikke vilde have saa megen Værdi i Danmark som i England? — Nej, visseligen ikke, og en tredje Vanffelighed er den, at vi ikke kunne gjøre sikker Regning paa billig Is, hvilket jeg ogsaa anseer for et Punkt af stor Betydning, især med Hensyn til Transporten i Sommermaanederne.

476. Nu beder jeg Dem overveje, om der ikke ogsaa paa

den anden Side vilde være Fordele. Jeg har forstaaet paa Dem, at Kreaturerne forsynes med Foder og Vand paa Rejsen; den Udgift vilde spares, saafremt de slagtebes, ikke sandt? — Ubetinget.

477. Endvidere, De indrømmer, at en levende Stub med dens Foder og Vand indtager betydelig mere Plads ombord end det slagtede Kjøb? — Ganske vist.

478. Naar nu disse Fordele paa begge Sider sammenholdes, holder De da endnu fast ved Deres Mening om, at Handelen med slagtet Kjøb vilde være kostbarere end Handelen med levende Kvæg? — Ubetinget! thi det er ikke min personlige Opfattelse, som jeg her udtaler, men det er den danske Landmands Mening efter i Aar og Dag at have drøftet Spørgsmaalet med alt, hvad der kan siges saavel pro som contra. Selvsølgelig kan jeg kun udtale, hvad Landmændene for Tiden tro; de have ikke prøvet denne ny Handel, men det er deres Mening om den. Jeg kan ikke paastaa, at det er umuligt, at den Handel nogen- sinde vil finde Sted, saafremt den i Aarenes Løb skulde blive grundig kjendt; jeg kan kun udtale Landmændenes Mening trindt om i Landet for Djebliffet, og jeg troer, — at dømme efter den almindelige Følelse, — at en stor Del af dem vil slaa over til Mejeriet, fordi Banfelighederne ved at gaa over fra Fedning til Mejeri ville blive betydelig mindre; det vil ikke udtræve et saa stort Pengeudlæg.

Mr. W. E. Forster.

479. Der udføres omtrent 45,000 Stkr. Kvæg til Slesvig og Holsten, troer jeg? — Ja.

480. Blive de fortærede i Slesvig og Holsten? — Nej, de optjebes for at fedes paa Græsgangene.

481. Og derefter, formoder jeg, udføres de til de tykke Markeder? — Jeg veed det ikke bestemt; Hertugdømmerne tilhøre ikke Danmark; jeg troer imidlertid, at den største Export gaar fra Lønningen over til England; saavidt mig bekjendt, er det en af de Havne, hvorfra en stor Del udfikses til England.

482. Det stadfæster fuldstændig mit Kjendskab til Spørgsmaalet; nemlig at en Del af det danske Kvæg kommer hertil direkte, og en Del kommer hertil over Slesvig, hvor det først fedes? — Ganske vist! jeg troer, at de fleste af dem gaa til England.

483. Hvor gamle ere Kreaturerne i Almindelighed, naar de sendes til Slesvig? — De ere gjennemsnitlig tre og fire Aar.

484. Forudsat Danmark blev forhindret i at sende sit Kvæg til England, troer De da, der vilde blive sendt mere til

Slesvig? — Jeg troer det næppe; thi i disse sidste 11 Aar er der stadig kjøbt det samme Antal, hvilket netop er det, der behøves for at besætte Græsgangene.

485. Veed De af, om noget dansk Kvæg sælges til Markedet i Paris eller til det franske Marked? — Jeg troer det ikke. I 1866 til Ex. var Danmarks Export 45,900 til Slesvig og Holsten, 8,900 til Storbritanien og den hele samlede Export 55,800. Til andre Lande sendes der om Aaret gennemsnitlig imellem 1,000 og 2,000 Stkr.

486. Ere de Talsstørrelser, som De opgiver os, hvad De har modtaget fra Danmark? — De Talsstørrelser, som jeg opgiver Dem, ere de statistiske Optællinger i Danmark og svare til de Optællinger, som meddeles her i Aarsberetningen til „the Privy Council“. Jeg har modtaget dem i Danmark fra det kongelige Landhusholdnings-Selskab.

487. Jeg stiller kun det Spørgsmaal, fordi det er en Fornøjelse at se, at de statistiske Beregninger fra de to forskjellige Kilder — fra det danske Bureau og fra vor Side — stemme overens? — Det er som sagt fra vort Bureau hjemme, at jeg opgiver disse Talsstørrelser; kun for det sidste Aar, 1876, er man endnu ikke fuldstændig færdig med Opgjørelsen hjemme, hvorfor jeg har taget dem ud af de engelske Rapporter.

488. Jeg troer, De udtalte i Svaret til det ærede Medlem fra Manchester, at De mente, det vilde medføre et ubetinget Tab, saakremt det danske Kvæg skulde slagtes ved Landingsstedet? — Det er vor Overbevisning.

489. Veed De, om man vilde anse det for et Tab, saakremt Kvæget, der kommer til London, skulde slagtes paa det udenlandske Marked ved Deptford, istedetfor at gaa videre til det almindelige Marked i London? — Jeg troer ikke, jeg seer mig istand til at bevare dette Spørgsmaal.

490. Med Hensyn til Kvægeporten til England, ere Skibene ikke specielt indrettede dertil? — Det ere de. I de senere Aar er der bygget flere Skibe i det Djemed.

491. Og de føre ingen anden Ladning, troer jeg? — Saare ubetydelig anden Ladning.

492. Jeg har stedse hørt, at Transporten er saaledes ordnet, at Kvæget i Almindelighed ankommer til England i god Tilstand? — Ja! jeg troer nok, vi kunne sige, de ankomme hertil i ret god Tilstand.

493. De skulde vel ikke vide Rejsens gennemsnitlige Længde fra Danmark til London? — Fra Esbjerg er den 36 Timer, saavidt jeg veed, men naar Skibene gaa fra Østhyten af

Sjælland, hvilket er meget længere herfra, er den tre Dage og tre Nætter.

494. Er det Tilfældet, hvad jeg har hørt, at Kvæget staaer paa Sand, for at de kunne finde et bekvemt Leje? — Jeg erfarer af vor veterinaire Konsulent, der er her tilstede, og som meget hyppig har været ombord, at der næsten altid findes Sand.

495. Var Mund- og Klovshygen ikke temmelig slem i Danmark i 1875? — Jo!

496. Veed De, om enhver Omflytning af Kreaturer i Danmark blev standset i den Tid, for at kvæle Mund- og Klovshygen? — Nej! det skete ikke, eftersom kun 13 Gaarde i hele Landet vare angrebne; hver Gaard blev sat under Kvarantæne og omringet af en Kordon; det blev saaledes ikke nødvendigt at forhindre Kommunikationen i Landet.

497. Jeg forstaaer deraf, at skjøndt Mund- og Klovshygen var fremherskende, angreb den dog ikke mere end 13 Gaarde? — Den hjemstøgte kun 13 Gaarde i hele Landet. Bort Land er kun lille og bestaaer af mange Øer, hvorfor der naturligvis ikke findes det Net af Jernbaner som her; hver Ø er i Almindelighed kun gjennemstaaen af en eller to Jernbanelinier; og det er derfor langt lettere for Administrationen at kontrollere Transporten og syne Kreaturerne.

498. Ere de danske Avlsbrug i Almindelighed store eller smaa? — Vi have saavel store som smaa. Bøndergaardene, som de benævnes, og som udgjøre det overvejende Antal, ere sædvanlig paa Størrelse som en almindelig engelsk Avlsgaard, gennemsnitlig fra 40 til 100 eller 120 Acres; men de store Avlsbrug ere betydelig større, de naa op til 1,000, 1,200 og 1,500 Acres.

499. Naar De siger, at Mund- og Klovshygen angreb 13 Gaarde, troer De da, mange af dem vare store Gaarde? — Nej! det var smaa Gaarde. Jeg har paa Fortegnelsen opgivet Antallet af Hovederne paa de 13 Gaarde tilsammen, for at De kan være istand til at se det. Der fandtes ialt 147 Hoveder paa de 13 Gaarde, og af disse vare 130 angrebne det Aar.

500. Vare de 13 Gaarde beliggende i samme Distrikt? — De laa alle paa Den Sjælland; men jeg maa dog bemærke, at de to Sygdomstilfælde foresaldt i Esbjerg Havn i Jylland; det var tvende Tyre, der bleve indførte fra Storbritanien, og som viste sig at lide af Mund- og Klovshygen. De bleve øjeblikkelig dræbte i Havnen. Jeg kan derfor med Sandhed sige, at Mund- og Klovshygen i Virkeligheden ikke eksisterede i Jylland. Jeg burde have sagt, at der ialt kun var 128 Hoveder angrebet paa Den Sjælland.

Beretning til Indenrigsministeriet fra det kgl.
Landhusholdningselskab.

I den Skrivelse, hvormed Selskabet tilstillede det høje Indenrigsministerium den ved et Møde af Landmænd i Aarhus den 14de April d. A. vedtagne Henvendelse til Regjeringen angaaende Foranstaltninger til Bevarelsen af en uhindret Kæbæindsførsel fra Danmark til Storbritanien, udtalte Selskabet Haabet om, at det høje Ministerium muligvis vilde finde sig foranlediget til at sende en Deputation af kompetente og ansete Mænd til England for at fremstille sig for den af det engelske Parlament nedsatte Kommission angaaende Midlerne mod farlige smitsomme Sygdomme og afgive Vidnesbyrd og Forklaring om Forholdene her i Landet vedrørende vore Husdyrs Sundhedstilstand og de iværksatte Foranstaltninger for at kontrollere og bevare denne.

Angaaende dette Punkt udtalte det højtærede Ministerium i meget æret Svar af 19de April:

„At om Ministeriet end ingenlunde mis kjender Betydningen af den af det ærede Selskab foreslaaede Foranstaltning, har man dog af forskjellige Grunde maattet finde overvejende Betænkelse ved at lade denne udgaa fra selve Regjeringen. I det man derfor ikke seer sig istand til at tage den gjorte Indstilling tilfølge, skal man derimod tillade sig at henstille, om det ikke maatte findes rigtigt og hensigtsmæssigt, at det kongelige Landhusholdningselskab selv som den nærmeste og derhos med den fornødne Anseelse og Autoritet udrustede Repræsentant for de Interesser, om hvis Bestyttelse der her er Spørgsmaal, tog denne Sags videre Fremme i sin Haand.“

Om end Selskabet maatte sige sig, at de Faktorer i England, der skulde paavirkes i den antydede Retning, vare saa store og omfattende, at det maatte ansees meget tvivlsomt, hvorvidt de Kræfter og Midler, hvorover Selskabet kunde raade, vilde kunne føre Sagen til det for Danmark ønskelige Udfald, saa turde det dog, af Hensyn til de for vort Fædreland store Interesser, der her stode paa Spil, ikke undslaa sig

for at efterkomme Ministeriets ærede Opfordring, og det anmodede derfor en af sine Præsidenter, Etatsraad Tesdorpf, tilligemed Formanden for Foreningen af de jydste Landboforeninger, Kammerherre Skeel til Birkelse, samt Hs. Excellence Greve Dannefskjold-Samsøe til Brattingborg om som Deputation at rejse til England, ledsaget af Selskabets Konsulent i Husdyrbrug, Dyrslæge Jessen, for der at virke, hvad der stod i deres Magt i den attraaede Retning. De nævnte Mænd havde den Belvilie at imødefkomme Selskabets Opfordring, og den 28de April samledes Deputationen i Landhusholdningselskabets Lokale med Selskabets Præsidenter og Medlemmer af det veterinære Sundhedsraad for at drøfte som Grundlag for Deputationens Forhandlinger i England dels vor nuværende Stilling, dels de betydelige Garantier, vi allerede hde England mod Indførelse af smitsomme Sygdomme her fra Landet, dels de forskellige Sygdommes Historie her i Landet samt de hyderligere Foranstaltninger, der, hvis nødvendigt, ventelig vilde kunne gaaes ind paa fra dansk Side.

Den 30te April tiltraadte Deputationen sin Rejse til England, havde efter Ankomsten dertil privat Konference med en Mængde af de i denne Sag indflydelsesrige Mænd i England, blandt Andre med Formanden for den nedsatte Kommission, Understatssekretær Sir Selwin Ibbetson, samt Foretræde for den engelske Indenrigsminister, Hertugen af Richmond. Efter en Uges Ophold i England vendte Etatsraad Tesdorpf og Kammerherre Skeel tilbage, medens Greve Dannefskjold-Samsøe fortsatte Missionen og den 15de Maj officielt gav Evidence for den af Parlamentet nedsatte Kommission for at besvare den Række af Spørgsmaal angaaende Danmarks Forhold, der rettedes til ham. (Angaaende denne Forhandling vedlægges i Afskrift et stenograferet Referat).

Deputationen vendte tilbage med det bestemte Indtryk, at dens Sendelse derover ikke blot maatte betragtes som ønskelig, men som nødvendig for at berigtige alle de urigtige Fore-

stillinger angaaende vore herhen hørende Forhold, som vare raadende selv hos ledende Mænd i England, hvorimod den ikke turde nære noget godt Haab om, at Danmark vilde kunne bevare sin uhindrede Indførsel af Kreaturer i Storbritanien.

I den mundtlige Beretning, som Deputationens Ordfører, Grev Danneberg-Samsøe, noget efter Hjemkomsten meddelte Præsidiets om Missionen til England, pointerede han som ønskelige Foranstaltninger fra dansk Side:

1. Skarpere Tilsyn med Indførselen af Kvæg fra Sverig;
2. Skarpere Tilsyn med Udførselen af Kvæg til Storbritanien;
3. Forbud mod at danske Skibe, der føre Kvæg fra Danmark til Storbritanien, anløbe svenske Havne for at komplettere deres Ladninger.

Disse Indstillingspunkter ere senere skriftlig indsendte og udførligere motiverede af Deputationens Medlemmer, saaledes som det vil sees af den i September modtagne skriftlige Beretning, hvoraf en Afskrift følger i Bil. II (se Side 168).

Præsidiets har senere drøftet disse Indstillingspunkter og maa, idet det hermed fremsender dem, varmt anbefale dem til det høje Ministeriums behagelige Overvejelse, saa meget mere som de staa i nær Samklang med den Henvendelse til Ministeriet, som vedtoges ved Mødet i Aarhus den 14de April, og som Selskabet i sin Skrivelse af 17de April anbefalede til det højtærede Ministeriums Forsorg.

Det er paa den ovennævnte Maade, at Selskabet har varetaget det ansvarsfulde Hverv, som det høje Ministerium i dets ovennævnte Skrivelse af 19de April lagde i Selskabets Haand, men, som man allerede da frygtede for, synes dets Bestræbelser ikke at skulle føre til det tilføjede Resultat, thi den af Parlamentet nedsatte Kommission har med 15 St. mod 9 St. indstillet til Parlamentet at vedtage en Lov, ifølge hvilken bl. Andet det vil blive paabudt, at det fra Danmark til Storbritanien udførte Slagtekvæg ved Ankomsten i de engelske Havne skal slagtes, og Levekvægget først skal under-

tafles 14 Dage Kvarantæne i en engelsk Havn og derefter i 2 Maaneder staa under Regjeringens Kontrol. Parlamentet naaede ikke inden dets Slutning i August at behandle Kommissionens Indstilling, men naar det atter samles, vil denne foreligge til Behandling og ventelig blive vedtagen, hvis den under Forhandlingen tiltrædes af den engelske Regjering, saa det nu synes at være væsenlig paa dennes Stilling til Sagen, det vil bero, om Lovforslaget skal træde i Kraft eller ikke.

Randhusholdningselskabet maa imidlertid anse det for at ligge udenfor dets Kompetence at søge en direkte Henvendelse til den engelske Regjering, og da paa den anden Side dette synes at være det eneste tilbageværende Middel, hvorved en for det danske Agerbrug meget uheldig Foranstaltning vil kunne undgaaes, tillader man sig atter at føre Sagen tilbage til det Standpunkt, hvorpaa det høje Ministerium overdrog Selskabet at varetage den, idet man ærbødigst andrager Ministeriet om nu selv direkte at tage Sagen i sin Haand.

Til Begrundelse af denne vor ærbødige Henvendelse skulle vi her tilføje nogle af de Betragtninger, som lede os til at stemple en Foranstaltning som den af Parlamentskommissionen foreslaaede som meget uheldig for det danske Agerbrug.

Som bekendt har Kvægfedningen her i Landet taget et meget stort Opsving, efterat den direkte Kvægudførsel til England paabegyndtes 1865, saa at Overfludsudførselen af Kvæg i de sidste 5 Aar endog er stegen til det Dobbelte, nemlig fra omtrent 40,000 til over 80,000 Stkr., og Udførselen af Faar er stegen i et endnu langt stærkere Forhold. Vor Udførsel af Hornkvæg og Faar er nu naaet til at bringe Landet en Indtægt af over 20 Millioner Kroner aarlig. Alt tyder paa, at denne Stigning vil fortsættes, hvis Kvægfedningen kan blive forstaaet for særlig uheldige Tryk; thi om end Mejeri-drift vil være det naturligste og fordelagtigste i de fleste af Landets Egne, vil der — dels altid være et stort Antal Ejendomme, navnlig i det nordlige og vestlige Thyland, hvis

Jordbunds- og Forplejningsvilkkaar absolut tilraade Studehold fremfor Koghold, — dels vil det for selve Mejeriegnene blive et stedse bethydningsfuldere Moment, at Salget af det stigende Antal af Udsætterkøer, som den forcereede Mejeridrift fører med sig, i fedet Tilstand kan dække de stærkt forøgede Tillægs- og Optrætningsomkostninger, — og dels endelig vil Hensynet til, at man kun gjennem Fedning er istand til at konsumere, og altsaa til at dyrke et større Areal med Rodfrugter, og derved sikre sit Agerbrug den overordenlig værdifulde Indflydelse, som en udvidet Rodfrugtdyrkning har paa Jordens Kultur og Produktionsevne, efterhaanden, som Erfaringen allerede viser, føre med sig, at der paa Mejerigaardene ved Siden af Malkeskægstaldene holdes en Fedestald.

Det vilde derfor være et stort Tab for Landet, om den Fremgang, Fedningen i de sidste Aar har havt herhjemme, skulde lide et Tilbageslag, og ethvert Tryk paa den vil føles saa meget kjendeligere, som vor Kreaturfedning endnu staaer paa svage Fødder, dels fordi vi endnu ikke have tidlig modne Stammer, der egne sig til Fedning, og dels fordi vore Erfaringer paa dette Omraade endnu ere temmelig primitive, da det først er det direkte aabnede Englandsmarked, der har begyndt at vække Sandsten for en omhyggeligere og hensigtsmæssigere Fedningsmaade, medens det tidligere var ved en uøkonomisk Kornfødring i Straaet, man søgte at halvfede eller staldfodre sine Kreaturer til den flestvigtige og holstenste Marst.

Men et Tryk, der stærkt vil hævde den begyndte Virksomhed i de her antydede bethydningsfulde Retninger, vil det utvivlsomt blive for Danmarks Agerbrug, hvis det paahydes, at vort Fedeskæg ved Ankomsten til Storbritanien skal slagtes paa Kyften, thi vi miste derved Fordelen af, at vort Kvæg kan søges af Indlandets Opløbere, og at det selv kan søge Indlandets ofte fordelagtige Markeder, og en stærk samtidig Tilførsel til en eller anden af de Havne, hvort der skal slagtes,

vil trykke Priserne meget betydelig og gjøre Handelen saa usikker, at ingen Bedrift i Længden vil kunne bære den. Vor Husdyrkonfulent, der, som ovenfor nævnt, ledsagede Deputationen til England, søgte under sit Ophold derovre at komme til en bestemt Mening i saa Henseende, og han udtaler sig i en Indberetning saaledes derom:

„Jeg har angaaende denne Sag konfereret med adskillige af de Kommissiøner i London, som staa i Handelsforbindelse med Tønning og Hamburg, samtidig med at de modtage dansk Kvæg, og som derfor have god Lejlighed til at anstille Sammenligninger i denne Henseende, og jeg har af disse faaet en samstemmende Bekræftelse af, at det Kvæg, som er henbist til at slagtes paa Kyften (i Deptford), gennemgaaende opnaaer en lavere Pris end den, det vilde kunne have faaet ved at forhandles paa det almindelige Marked (i Islington), samt at denne Prisforskjel sjældent er mindre end 2 Pund Sterling for et vorent Stykke Kvæg og kan under ugunstige Forhold endog beløbe sig indtil det Dobbelte heraf.“

Men en Prisforringelse af 40 Kr. pr. Stk. vilde for de over 50,000 Kreaturer, vi allerede nu aarlig sende til England, medføre et Tab af 2 Millioner Kroner, et Tab, der vilde blive saa meget føleligere, som det væsentligst er Landets mindre vel stillede Egne i det Nordlige og Vestlige, der vilde komme til at bære det, og som tilmed indirekte vilde blive endnu langt større, hvis det, som ovenfor antydet, skulde have en Formindskelse af Fedningen og af Rodfrugtdyrkingen tilfølgende; hertil vilde desuden komme, at de kostbare Transportmidler (Vestbanen, Esbjerg Havn og særlige Kvægflibe), hvis Forrentning væsentlig er baseret paa Udførselen af levende Kreaturer, derved vilde blive mere eller mindre overflødige og værdiforringede.

Ved Forhandlingerne i Parlamentskommissionen blev der givet os Anvisning paa at udføre Kvæget i slagtet Tilstand, og der udtaltes, at Besparelserne ved at overføre dansk Kvæg i slagtet Tilstand til England rimeligvis vilde vise sig saa

betydelige, at de vilde kunne oppeje de Tab, der paa anden Maade vilde foranlediges ved, at den nuværende frie Indførsel af levende Kvæg blev ophævet. Da dette vilde være et Argument af ikke ringe Vægt, hvis det forholdt sig saaledes, have vi indhentet vor Husdyrkonsulents omhyggelige Betænkning om dette Punkt (see Side 199), og det vil heraf fremgaa, at Paastanden, der blev fremsat i Parlamentskomiteen uden nogensomhelst Bevisførelse, viser sig aldeles uholdbar, naar den nøjere undersøges. Denne Anvisning fra engelsk Side vil altsaa ikke ophæve de uheldige Følger, som vi ovenfor have paapeget, at et Paabud om bort Kvægs Slagtning paa den engelske Kyst vilde føre med sig.

Vi tro os derfor berettigede til at betegne et saadant Paabud som en meget uheldig Kalamitet for det danske Agerbrug og søge heri en Begrundelse til at paakalde det høje Ministeriums kraftige Medvirkning til om muligt ved Henvendelse til den engelske Regjering at formaa denne til at hævde Danmark den hidtidige uhindrede Indførsel, hvortil det synes, at Billighedshensyn maa berettigede det, naar der sees hen til dets fortrinlige Sundhedstilstand, til dets omhyggelige Foranstaltninger for at sikre England mod Tilførsel af Smitte herfra, og til de Ofre, det har bragt for at etablere Englands-handelen, i Forventning af, at denne ikke skulde være af temporær Betydning, naar man ikke selv misbrugte den hidtil indrømmede gunstige Stilling ved at vise Ligegyldighed eller Forsømmelse med Hensyn til Sundheden af det Kvæg, der fra Danmark føres til England, og herom er der ikke og vil der næppe fra engelsk Side kunne føres nogen berettiget Klage imod os; thi den Omstændighed, at enkelte Gange nogle faa Kreaturer ved Ankomsten til England ere befundne angrebne af Mund- og Klovesyge, vil ved en billig og retfærdig Bedømmelse af Forholdene, og naar der sees hen til denne Sygdoms store Udbredelse i England, ikke med Rette kunne tillægges nogen graverende Betydning.

Vi have allerede i det Foranstaaende udtalt, at vi frygte

for, at hvad der hidtil er bleven gjort ikke vil føre til det tilføjede Resultat, og at vi derfor maa være forberedte paa, at den engelske Regjering, naar Parlamentet atter samles, vil give efter for det Tryk, det engelske Jordbrugsparti har vidst at udøve paa Parlamentet og tildels, om end kun midlertidig, paa den offentlige Mening, forat fremtvinge en Slagtning af de danske Kreaturer paa Kyften, hvorved, som allerede bemærket, vort Husdyrhold vil lide et meget alvorligt Knæk. Et saadant maa, foruden af de tidligere anførte Grunde, kaldes meget misligt, tildels skæbnesvangert for en stor Del Jordbrugere, fordi det falder sammen med Konjunkturer, der maa betegnes som særdeles ugunstige for Landets landøkonomiske Interesser i Almindelighed, og af hvilke vi her skulle tillade os at henpege paa de væsentligste, da Duskeligheden derved maa fremtræde saa meget stærkere af, hvis muligt, at befri det danske Landbrug for den Kalamitet, som er omhandlet i det Foranstaaende. Høsten i 1876 var i høj Grad mangelfuld; ogsaa Høsten i 1877 vil paa ingen Maade komme op til en Gjennemsnitshøst, hvilket bliver saa meget føleligere, som Kornets og Straaets Kvalitet har lidt saa overordentlig meget ved Aarets uheldige Høstvejr. Naar nu hertil kommer, at Udsigterne for vort Husdyrholds vigtigste Produkt, Smørret, ingenlunde ere saa gode som i den næmest forløbne Tid, dels paa Grund af den hurtig og stærkt fremvoksende Konkurrence fra Amerika, dels paa Grund af Smørmarkedets trykkede Priser, foranlediget ved gjennemgaaende Mangel paa Eovner hos de talrigste Masker til at kunne konsumere ud over det Nødvendigste, tør vi ikke skjule for det høje Ministerium, at den danske Jordbruger, der i de sidste Decennier tildels har gjort store Kraftanstrengelser for at fremme sit Jordbrug og Husdyrhold, for Tiden synes at nærme sig en Krisis, der truer med at blive ødelæggende for Mange, saa meget mere som de forannævnte Kalamiteter falde sammen med en Knap- heds og Køstbarhed af Penge, som vi ikke have kjendt i en længere Arrække.

Under disse Forhold taaler det danske Agerbrug Intet at miste, og der er derfor stærk Opfordring for det til at rette alvorlige Bestræbelser paa at bevare de gode Affætningsvilkår, som det i den sidste Tid har kunnet glæde sig ved; thi Agerbrugets Udgifter kunne ikke i nogen væsentlig Grad forringes, uden at der derved vil foranlediges en følelig og for Landets Velbære sørgelig Tilbagegang, og det saavel hvad nødvendige og ønskelige Forbedringer paa alle Bedriftens Omraader angaaer som med Hensyn til den senere Tids bedre Lønning af den store Arbejdstof, hvortil denne i sin Almindelighed maa siges at have været trængende, hvorfor en Besparelse ved væsentlig Redfættelse af Lønnen ogsaa, saavidt muligt, bør søges undgaet.

Paa Grund af denne Sagernes Stilling tillade vi os at udtale, at Export-Spørgsmaalet forekommer os saa vigtigt, at vi finde Anledning til ærbødigt at anmode det høje Ministerium om at overdrage det Hverv, at forhandle med den engelske Regjering desangaaende, til en med Forholdene nøje kjendt Personlighed, der jo vil kunne vente en udmærket Understøttelse hos vor nidkjære Gesandt i London. Kunde man være saa heldig dertil at finde den rette Mand, burde hans Instruktioner vistnok gaa ud paa at kunne tilbyde den engelske Regjering en endnu mere betryggende Sikkerhed end den, vi hidtil have kunnet hvide for den frie Import i England, og saadanne betryggende Foranstaltninger ville uden væsentlig Ulempe for de danske Jordbrugere paa flere Maader kunne iværksættes. Vi have paa flere Steder, saavel i hoslagte trykte Beretning fra Mødet i Aarhus som i denne Indstilling, antydet nogle af de Betryggelsesmidler, der kunne bydes, og i Henhold hertil og til en Betænkning, Selskabet har modtaget fra den jydskke Dyrlægeforening (se Side 206), skulle vi i en særlig Indstilling, som vi tillade os at fremsende samtidig med denne Beretning, samle og præcisere de Sikkerhedsforanstaltninger, som vi formode lade sig gennemføre ad administrativt Vej, og som vi dels anse heldige mod smitsomme Sygdommes

Indførelse og Udbredelse her i Landet, dels antage at egne sig til ved en eventuel Forhandling med den engelske Regering at fremsættes for denne.

Vi tillade os sluttelig at bemærke, at ifølge vor Opfattelse er Danmarks Stilling til den foreliggende Sag af den Art, at man i England erkjender, at skal Undtagelse gjøres med Hensyn til den paatænkte Lukning af Storbritanien, da bør en saadan exceptionel Stilling i første Linie indrømmes Danmark, og vi mene derfor ikke at burde opgive Haabet om, at yderligere betryggende Tilbud fra vor Side netop paa dette Stadium af Sagen ville kunne staae os til Raad, som vedblivende muliggjøre en fordelagtig Røgsedning i Danmark; men vi skulle ej heller undlade at bemærke, at saafremt dette skal naaes, turde Øjeblikket netop være for Haanden, eftersom det fremgaaer af Lord Beaconsfields Udtalelser ved en Audiens, som Bestyrelsesraadet for det kongelige engelske Landbrugs-selskab for faa Dage siden havde hos ham, at der i det engelske Ministerium for Tiden arbejdes paa et Lovudkast vedrørende, blandt andet, Indførelsen af fremmed Røg i Storbritanien.

Det kongelige danske Landhusholdnings-selskab har som altid ogsaa ved denne Lejlighed troet sig kaldet til at være Talsmand for Landets vindstibelige og fremadstræbende Jordbrugere; — jo mere Vindstibelighed der anvendes, desto nødvendiggere er det, at Flidens Udbytte sikres til Raad, som maa betragtes for de heldigst opnaaelige under de givne Forhold.

Det kgl. Landhusholdnings-selskab, den 7de December 1877.

B. S. Jørgensen. L. Gr. Holstein. E. Tesdorpf.

J. C. la Cour.

Hvorledes vil Udførselen af slagtet Kvæg fra Danmark til England stille sig i Sammenligning med vor nuværende Udførsel af levende Kvæg.

Betænkning af Landhusholdningssektors Konsulent i Husdyrbrug
Dyrlæge P. Jessen.

Ved en Henvendelse fra det kgl. Landhusholdningssektors Sekretariat er jeg bleven anmodet om at afgive en Betænkning over, hvorledes en eventuel Export af slagtet Kvæg fra Danmark til England i økonomisk Henseende vilde stille sig i Sammenligning med vor nuværende Udførsel af levende Kvæg. Idet jeg i det Følgende skal søge at fremsætte de væsentlige Momenter, som maa komme i Betragtning ved denne Sag, kan jeg dog ikke undlade at forudstikke den Bemærkning, at der til en endelig Besvarelse heraf vilde kræves saa omfattende Undersøgelser, navnlig vedrørende den amerikanske Export af Kjød og Fremgangsmaaden herved, som det ikke har staaet i min Magt at faa Lejlighed til at anfille, og dernæst, at det altid vil være forbundet med en Del Vanstuelighed og Usikkerhed at skulle angive det sandsynlige Forløb af en Sag, der, som Handelen med frisk Kjød, endnu er saa ny, og som end ikke er kjendt eller prøvet under vore Forhold.

Naar man fra engelsk Side har fremsat den Paaftand, at en Export af dansk Kvæg i slagtet Tilstand i Sammenligning med den hidtidige Handel med levende Kreaturer vilde medføre saa store Fordele for os, at disse let kunde opveje de mulige Tab og Ulemper, som hin Trafik i visse Retninger kunde foranledige, saa støttes denne Paaftand væsentlig paa følgende to Punkter, dels nemlig, at vi ved at sende slagtet Kjød ville undgaa de Tab, som Transporten af levende og fede Kreaturer antages at medføre, og dels paa, at Transport- og Salgskostningerne skulle være mindre for dødt end for levende Kvæg. — Jeg skal først søge at behøje disse to Punkter nærmere.

Hvad for det Første Tabet angaaer, som Kvæget skulde lide ved Transporten, da overvurderer man let dette. Naar man seer Kreaturerne umiddelbart efter Ankomsten til England, saa vise de, med Undtagelse af enkelte ældre og svage Individer, som kunne være noget matte efter haardt Vejr, gjennemgaaende alle Tegn paa Velbefindende. Og sammenligner man dem paa Markedet med det engelske Kvæg, saa er der i denne Henseende aldeles ingen Forskjel. Og hvad angaaer Tabet i Vægt, da har jeg ved Vejninger i Newcastle af Kreaturer, hvis Vægt kjendtes hjemmefra, overbevist mig om, at det i Regelen kun beløber sig til 3 à 4 Lpd. og undtagelsesvis stiger til henimod 5. Men som bekjendt kan det samme Vægttab fremkomme ved at trække en Stud en Mils Vej eller ved at veje den før og efter et godt Foder. Vægttabet skyldes derfor væsentligst kun, at Indvoldene tømmes, og har altsaa ingen Betydning paa et Marked som det engelske, hvor Kvæget kjøbes efter Mængden og Bestaffenheden af Kjødet.

Tages dernæst Transportomkostningerne i Betragtning, da er det klart, at en Besparelse i denne Henseende ved at fende dødt Kjød i Stedet for levende Kvæg kun kan blive mulig under en af følgende to Forudsætninger, enten maa der nemlig af dødt Kjød kunne fragtes en større Kjødmasse, saa at hver Vægtdel heraf kun kommer til at bære en forholdsvis mindre Del af den samlede Udgift ved Transporten, forsaavidt denne Udgift bestemmes ved, hvad Skibet i det Hele taget kan gjøre en Tur for, — eller at de særlige Foranstaltninger, som hver af de to Forsendelsesmaader kræver, ere billigere for det slagtede Kjød. — Men efter de Oplysninger, som foreligge angaaende Befragtningen af Skibe fra Amerika med Kjød, saa fører et saadant Skib som fuld Ladning 12 à 1300 Hjørninger Kjød. I et bestemt Tilfælde havde saaledes et Skib, tilhørende et Firma for Import af Kjød, John Bill & Sons i Glasgow, som fuld Ladning 1313 Hjørninger inde til en Vægt af 262,000 Pund Kjød.

Regner man Slagtevægten af et Hoved til 800 Pund, saa svarer denne Vægt til 328 Stykker Kvæg, og gaaende ud fra 600 Pund vilde den nævnte Ladning bestaa af Kjødet af 436 Hoveder. Men efter indhentet Oplysning kunne vore Skibe, og t. Ex. de to, der tilhøre Kjøbenhavn—Newcastle Dampstibsselskab, føre 420 Stykker voxent Hornkvæg, — altsaa ligesaa meget levende Kjød, som i andet Tilfælde af dødt, og det uagtet vore Skibe sandsynligvis ere betydeligt mindre end de, der befare Atlanterhavet. Derved brister altsaa den første af ovennævnte Forudsætninger og det saa meget mere, som det døde Kjød skal bære alle Omkostninger, medens dog ved Forsendelsen af levende Kvæg en Del deraf kan lignedes paa Hud, Talg og Affald, der tilsammen udgjør $\frac{1}{5}$ à $\frac{1}{4}$ af hele Dyrets Værdi. — Sees dernæst hen til de særlige Bekostninger, som begge Forsendelsesmaader hver for sig kræve, saa synes det, at det i denne Henseende ogsaa er ubetinget billigere at sende levende Kvæg. Ved Transporten heraf har man nemlig den Fordel at kunne benytte saa godt som hele Stibsrummet, idet Fouragen føres paa Dækket. Dette synes derimod ikke at kunne være Tilfældet, naar Kjødet skal hænge frit i Kamre, hvis Vægge ere 9 à 12 Tommer tykke, og man ved Siden af skal have Plads til Isforraad og Centrifugalmaskiner. Sandsynligvis ligger ogsaa heri Grunden til, at man ikke kan føre saa stor en Masse af dødt Kjød, som man maatte vente. Og kunde man tillige sammenligne de Omkostninger, som Afkølingen og Pakningen maa foranledige, med Udgiften til Røgt og Fodringen med Hø af levende Kvæg, saa synes det, at det sidste utvivlsomt maa være billigst.

Hvad endelig Salgsomkostningerne angaaer, saa udgjøre de for et voxent Hoved 12 à 18 Kroner, deri indbefattet Provision, Landing og Klarering, Foder, Markedsafgift og Driverløn. Til Sammenligning hermed er Kommissionsgebyret for Salg af Kjød paa Smithfield Kjøbmarked 2 Pence pr. Stone (8 lb), og regner man Slagtevægten af en Stud til 600 Pund dansk eller c. 82 Stone, beløber denne Afgift sig til 13 s. 8 d.

eller lidt over 12 Kroner. Naar saa dertil lægges de forskjellige andre Udgifter, som Klarering, Drageløn, Is, Opbevaringskjalder o. s. v., hvilke Udgifter jeg ikke nærmere kan angive, saa vil Forstjellen i Salgsomkostninger sandsynligvis ikke blive stor, om der i det Hele taget bliver nogen. Men selv om de ogsaa skulle være lidt mindre for dødt Kjød, saa kan man dog i Henhold til oven anførte med temmelig stor Sikkerhed antage, at de samlede Udgifter ved Transport og Salg i det mindste ikke ville være højere for levende end for dødt Kjød, og den fra engelsk Side fremsatte Paastand favner derfor enhver Grund.

Foruden de her fremsførte Forhold skal jeg endnu tillade mig at henlede Opmærksomheden paa, at den overvejende største Del af Udførselen af Kvæg til England falder paa Sommermaanederne, altsaa netop paa den Tid, da det vil være vanskeligt at konservere Kjødet. Og naar man seer hen til, hvor besværligt og bekosteligt det har viist sig at tilvejebringe den nødvendige Is til Mejerierne her i Landet, skjøndt der her kun er Tale om det forholdsvis begrænsede Forbrug paa den enkelte Gaard, saa faaer man en Anthyndning af, hvor bekosteligt det vilde være, selv om det er muligt, at tilvejebringe saa store Ismasser i Udstibningshavnene, som Kjødets Konservering nødvendigvis maa kræve. — Der er dernæst en anden Omstændighed, som heller ikke maa oversees. Det er nemlig Anvendelsen af det store Affald, som Slagtningen af 40 à 50,000 Stykker Hornkvæg vilde afkaste. Efter indhentede Oplysninger, dels herhjemme fra dels fra England, har Affaldet af et voxent Hoved (Hoved med Tunge, Fodder, Hjerteslag, Indvolde) i Kjøbenhavn en Værdi af højst 4 à 5 Kroner, medens det i England udbringes i 10 à 15 Kroner. Og da det massevis Affald ikke kan paaregnes at have den samme Værdi i de mindre Havnesteder eller i den tyndt befolkede Egn ved Esbjerg, som det har i Kjøbenhavn, vil en Slagtning herhjemme altsaa lettelig foraarsage et direkte Tab af

i det Mindste 10 Kroner pr. Høved, alene fordi Affaldet ikke kan benyttes.

Men hvor megen Vægt man end maa tillægge ethvert af de ovennævnte Forhold, saa er det dog navnlig Spørgsmaalene, dels om vort Kvæg i det Hele taget egner sig for den nye Forsendelsesmaade og Handelen med friskt Kjød, og dels om, hvorledes det slagtede Kjød forholder sig som Markedsvare, der fortrinsvis maa komme i Betragtning. Jeg skal da i denne Henseende først fremhæve, at for at Kjødet nogenlunde skal kunne taale den lange Transport samt modstaa Luftens og Varmens Indvirkning, saa maa det have en betydelig Tykkelse og være godt dækket med Fedt. Det er derfor ogsaa kun det bedste og sværeste Kvæg, som kan benyttes til Slagtning. Men naar man har seet, hvor hurtig det amerikanske Kjød, der i Tykkelse og Fedme kan maale sig med det bedste, dog ikke destomindre fordarves, saa maa man komme til den Erkjendelse, at en meget betydelig Del — maaske Halvparten eller derover — af det Kvæg, vi nu udføre til England, aldeles ikke egner sig til at transporteres og forhandles i slagtet Tilstand. Og dette gjælder ikke alene for en meget betydelig Del af vore Stude, men tillige og navnlig for de Køer, som fedes ved Siden af Mejerierne. En Slagtning paa dansk Kyst vilde derfor ikke alene lægge et overordentligt Tryk paa den egenlige Kjødproduktion, men vilde tillige blive i samme Grad følelig for Mejerierne, hvor de senere Aars Udvikling netop har gjort det nødvendigt, at der efterhaanden maa fedes et meget betydeligt Antal Udsættere. — Og hvad endelig angaaer det slagtede Kjød i dets Egenstøb af Markedsvare, saa sees det, at det amerikanske, der i friskslaget Tilstand fuldkommen kan maale sig i Kvalitet med det bedste engelske, dog kun betales med en betydelig lavere Pris end det sidste. Det kunde maaske synes, at vi ved at ligge nærmere ved Markedet maatte kunne faa Kjødet bragt dertil i en friskere Tilstand og derved opnaa en højere Pris end Amerikanerne. Men dels er det ikke sandsynligt, at det vil

gjøre nogen Forskjel i denne Henseende, enten Kjødet hænger i 10 à 12 eller 2 Dage, naar det kun holdes godt preferveret, og dels er det en Kjendsgjerning, at det amerikanske Kjød bringes til Markedet i aldeles ufordærvet Tilstand. Det er derfor ogsaa først efter at det afkoledede Kjød er udbudt paa Markedet, at det saa hurtig gennemløber alle de Grader af Bestaffenhed, der tilsidst ender med, at det er ubrugeligt, og her vil dansk Kjød være underkastet og prisgivet til de samme Vilkaar som amerikansk, og da selvfølgelig kun opnaa en Pris, der altid er betydelig under, hvad fristflaget Kjød eller levende Kvæg af samme Kvalitet betinger. Men ogsaa paa Grund af, at Kjødet er en saa uholdbar Artikel, der taber i Værdi for hver Time, det udsættes for Luften og Varmen, staaer det som Markedsvarer betragtet langt tilbage for det levende Kvæg, der altid er sælgeligt, og, hvad der er det væsentlige, er i Stand til at afvente Salg. — Selv om vi derfor ogsaa overvandt alle Vanskeligheder i andre Retninger, saa vil det af de sidst omtalte Omstændigheder være indlysende, at vi udsættes for ganske overordentlige Tab ved at skulle slagte paa dansk Kjøst.

Ærbødigst

P. Jessen.

Til

Det kgl. danske Landhusholdningselskab.

V.

Indstilling til Indenrigsministeriet fra det kgl. Landhusholdningselskab om Sværksættelse af forskjellige Sikringsforanstaltninger.

Det kgl. danske Landhusholdningselskab har i Henhold til dets Beretning af Dags Dato til det højtærede Ministerium angaaende Indførselen af dansk Kvæg til England paa Grundlag af denne Beretning og de den ledsagende Aftykker taget under Overvejelse, hvilke Sikringsforanstaltninger,

man dels mener heldige mod smitsomme Kvæghygdommes Indførelse og Udbredelse her i Landet, dels antager at egne sig til ved en eventuel Forhandling med den engelske Regjering at fremsættes for denne, og som man formoder lade sig gennemføre ad administrativ Vej, og Resultatet af denne Overvejelse tillade vi os ærbødigt at fremsætte i nedenstaaende Punkter.

1. At der for Danmark gennemføres de samme Foranstaltninger (Forbud mod Indførelse eller Kvarantæne) ligeoverfor Udlandet i samme Omfang, som disse Foranstaltninger af den engelske Regjering paahydes for Storbritanniens Vedkommende.

2. At de i Selskabets Skrivelse af 17de April 1877 foreslaaede Foranstaltninger gennemføres, nemlig:

- a) Et stærket Tilshyn med Markeder, Fælleder, Dyrskuer og Kvægtransporter paa Jernbaner og indenlandske Dampstibe.
- b) En overordnet samlet Vedelse af de stedlige Tilshyn og af Exportvilkårene.
- c) En hurtigere Indberetning fra de stedlige Tilshyn.
- d) En hyppigere Offentliggjørelse om Sundhedstilstanden her i Landet i Tilfælde af, at ondartet smitsom Sygdom udbreder sig.

3. At der i hver Udførselshavn af Staten ansættes en Dyrlæge, hvem det paahviler:

- a) at have Tilshyn med alle paa Indfærdsstedet værende Opstaldningsrum tilhørende Dampstibs- og Jernbaneselskaber eller Private, som besørge Kvægforsendelser til Storbritannien, og med Ret til at paahyde disse Staldes Desinficering.
- b) at have Tilshyn med og at paahyde Dampstibenes og Jernbanevognenes Desinficering.
- c) at slyne Exportkreaturerne ved Ankomsten til Udførsels- havnen og atter ved Indladningen til Storbritannien (se Punkt 5).

4. At enhver Affender af Hornkvæg og Faar til Storbritanien skal fremlægge Sundhedsattest udstedt af en Dyrlæge og lydende paa:

- a) at ethvert af hans til Udførsel til Storbritanien bestemte Dyr er frit for smitsomme Sygdomme og
- b) at der ikke i de sidst forløbne 3 Uger har viist sig nogen ondartet smitsom Sygdom i den eller de Egne, hvor Dyret i samme Tid har været holdt.

5. At ethvert Kreatur (Hornkvæg, Faar, Svin og Heste) skal synes af en Dyrlæge ved Ankomsten til Udførselshavnen og derefter henstaa til Observation i mindst tolv Timer, førend det maa indskibes, samt da atter synes.

6. At Exporten af Kreaturer til Storbritanien i de stormfulde Wintermaaneder kun finder Sted over Esbjerg.

7. At det forbydes Skibe, der udføre Kvæg fra Danmark, at anløbe fremmede Havne for at modtage Kreaturer.

Det kgl. Landhusholdningselskab d. 7de December 1877.

B. S. Jørgensen. L. Gr. Holstein. E. Tesdorpf.

J. C. la Cour.

VI.

Betænkning til det kgl. Landhusholdningselskab fra jydsk Dyrlægeforening.

Den store Interesse, som vakte ved det af Landmænd paa det kongelige Landhusholdningselskabs Foranstaltning i Aarhus den 14de April d. A. afholdte Møde om Exportsagen, gav „Jydsk Dyrlægeforening“ Anledning til paa sit aarlige Møde, den 16de September, at drøfte den samme Sag, seet fra Veterinærens Standpunkt, og, idet man antog, at det ikke vilde være D'hr. Landmænd uvelkomment ogsaa at høre de jydsk Dyrlægers Anskuelse om en Sag af saa stor Betydning for hele Landet, og navnlig for Jylland, forelagde

Vesthyrelsen for nævnte Forening følgende Spørgsmaal til Diskussion: „Er Veterinærvesenets Ordning saaledes, at den, navnlig med Hensyn til Exportvæget, kan ansees betryggende for det almene Vel?“ hvilken Diskussion indleedes af medundertegnede Welsch.

Det blev dernæst vedtaget, at undertegnede Udvalg, overensstemmende med de faldne Udtalelser skulde udarbejde en Betænkning, som gjennem Vesthyrelsen for de jydste Landboforeninger skulde indsendes til det kongelige Landhusholdningsselskab, hvilken Betænkning Udvalget herved har den Ære at forelægge.

Det blev paa det nævnte Møde i Almindelighed erkjendt, at man fuldstændig kunde slutte sig til de paa Mødet i Aarhus vedtagne Resolutioner, der alle lade sig ordne ad administrativt Vej; men man troede dog at burde udtale, at man i Landets velforstaaede Interesse ikke burde blive staaende herved, men søge en mere betryggende Ordning af Export- og Veterinærvesenet, selv om herhenhørende Foranstaltninger maatte medføre forøgede Bekostninger og nødvendiggjøre Lovgivningsmagtens Medvirkning.

Forhandlingerne førtes først om Indførselen af Drøvtyggere fra fremmede Lande. Med Hensyn hertil vedtog man ikke at fraraade al Indførsel, men derimod at udtale, at Indenrigsministeriets Bekjendtgjørelse af 6te April 1871, 10de April 1875 o. s. fr., hvori det vel er paabudt, at levende Drøvtyggere, som fra mistænkkelige Lande blive indførte, skulle affarres i 3 Uger og først efter Udløbet af dette Tidsrum, naar de ved Estersyn af en Dyrlæge befindes sunde, overgives til Ejersens frie Raadighed, ikke kan ansees betryggende. Man gjorde nemlig opmærksom paa, at Dyret, forinden det underkastes de forestrebne 3 Ugers Kvarantæne, ofte skal føres hele Landet igjennem, forinden det naaer Bestemmelsesstedet, og paa denne Transport stadig er udsat for at komme i Berørelse med andre Dyr eller Gjenstande, der

kunne være Bærere for et formodet Smittestof, ligesom selve Afsondringen i Hjemmet ofte er meget mangelfuld.

Man var derfor enig om at tilraade, at alle Drøvtyggere, der indføres fra fremmede Lande, skulle underkastes en 3 Ugers Quarantæne ved Grænsen eller Landingsstedet, og først efter denne Tids Forløb maa indføres i Landet, naar de ved Efterhynet have vist sig at være sunde.

For at bevare den frie Export er det ikke alene absolut nødvendigt ved alle Midler at forhindre smitsomme Sygdommes Indførelse i Landet, men det er selvfølgelig ligesaa nødvendigt, at en smitsom Sygdom, som er udbrudt, strax opdages, og at den ikke ved Ukjendskab til den eller ukyndig Behandling faaer Tid til at udbrede sig, og derved maaske for længere Tid standser Exporten af Kvæg. Det blev i denne Anledning gjort gjældende, at den nuværende Veterinærordning ikke er heldig i saa Henseende. Man skal nemlig tillade sig at minde om, at Dyrlagerne i Følge Veterinærskolens Fundats af 23de Juli 1777 og Lov af 29de December 1857 vel have Eneret til Hestekure og til Behandling af smitsomme Sygdomme, men dette er ikke tilstrækkelig betryggende for den smitsomme Sygdoms hurtige Erkjendelse, saalænge det endnu er tilladt Alle og Enhver at behandle andre Sygdomme hos Kvæget og Faaret. Man kan nemlig ikke forudsætte, at Kvæksalveren, som paa mange Steder benyttes til en stor Del Sygdomme hos Kvæget, er kjendt med de smitsomme Sygdomme, og endnu mindre, at han, selv om han formoder saadannes Tilstedeværelse, vil mod sin egen Interesse angive Sygdommen for det Offentlige. Herved kunne netop saadanne farlige Sygdomme som Mund- og Klobesyge, den ondartede Lungesyge og Kvægpest, som alle kræve hurtig Erkjendelse for med Held at kunne undertrykkes, faa Tid til at udbrede sig, og Autoriteterne komme herved let til at staa magtesløse overfor disse farlige Sygdomme. Man troer derfor, at det bedste Middel til at komme til hurtig Kundskab

om en smitsom Sygdoms Tilstedeværelse er at overlade af Behandling af syge Drøvtyggere til Dyrlægerne.

Medens man de fleste Steder i Europa i de senere Aar har foretaget en Omordning af det offentlige Veterinærvæsen, navnlig ved Ansættelsen af Embedsdyrlæger, saaledes i Sverrig, Holland, Preussen og Rusland, ere vi her i Danmark bleve staaende ved den tidligere Ordning, i Følge hvilken Øvrigheden kan rekvirere Dyrlægens Assistance, naar og hvor det forlanges. Der paalægges herved Dyrlægen en bethdelig Byrde; thi dels er dette Arbejde lidet lønnende og bliver det endnu mindre derved, at Dyrlægens private Interesser som oftest komme i Strid med hans Forpligtelser som offentlig Dyrlæge, saa at han ikke kan siges at være frit stillet, og dels er han ikke her udrustet med den fornødne Myndighed til altid at kunne optræde med den nødvendige Kraft. Den Støtte, som han skulde have i det veterinære Sundhedsraad og Veterinærphysikus som Medlem af samme, er, paa Grund af Raadets Sammensætning af et større Antal Medlemmer, saa vanskelig at paakalbe, at dette ikke gjøres uden i yderste Nødstilfælde, hvad der, naar der virkelig var Fare tilstede, ofte turde være for sent.

Vi tro derfor, at det Offentlige vilde være bedst tjent med, at der ansattes et tilstrækkeligt Antal overordnede Dyrlæger. Naar disse ere selvstændig stillede og udrustede med den fornødne Myndighed til at handle paa eget Ansvar, vilde derved kunne opnaaes den fornødne Enhed og Hurtighed i Behandlingen af slige Sager, ligesom der ogsaa hos disse vilde samles en Sum af Erfaringer, der kun kunne gavne det Hele. Foruden det overordnede Tilsyn med smitsomme Sygdomme, burde disse Mænd ogsaa føre Tilsynet med Exportvæsenet samt med Sundhedstilstanden i det Hele, modtage Indberetninger fra Dyrlægerne i Distriktet og igjen give en Fremstilling af disse til Sundhedsraadet. Skulle alle disse Forhold imidlertid varetages paa en betryggende Maade,

vil et Antal af mindst 6 eller 7 (En for hvert Stift) være nødvendigt.

Paa Mødet i Aarhus blev det omtalt som ønskeligt, at en Undersøgelse af de til Export bestemte Dyr fandt Sted, forinden de førtes paa Jernbanen. I hvorvel man erkjendte det Hensigtsmæssige i en saadan Foranstaltning, og man ansaa det for aldeles rigtigt, at Ejerne bør være sikrede mod at faa sundt Kvæg transporteret sammen med sygt, ligesom det vel ogsaa maa ansees for højest uheldigt, om man ved Uforsigtighed skulde føre smittet Kvæg til Exporthavnen, hvor det sidst af Alt burde komme, saa troer man dog, at en saadan Undersøgelse vilde frembyde bethdelige Vanstueligheder, hvor en Dyrslæge ikke boer umiddelbart i Nærheden af Afgangstationen. Derimod vilde Sagen lettere kunne ordnes, naar Undersøgelsen henlagdes til Ejerens Hjem og foretoges i Løbet af de sidste 8 Dage før Affendelsen. Man skal imidlertid tillade sig den Formening, at dersom det blev forbeholdt Dyrslægerne alene at behandle sygt Kvæg, og dersom der blev ansat en overordnet Dyrslæge i hvert Stift, der kunde have det fornødne Tilshyn med og Kjendskab til Sundhedstilstanden, maa det antages, at den her omhandlede Foranstaltning vilde vise sig mindre nødvendig.

Der staaer endnu tilbage at omtale en Foranstaltning, som man lagde Vægt paa, og hvis Hensigtsmæssighed er saa øjensynlig, at den ingen yderligere Motivering behøver, nemlig: at det paalægges Jernbaneselskaberne at lade alle til Kreaturtransport benyttede Jernbanevogne desinficere efter enhver Transport. Dette er ingenlunde noget nyt Ønske, her fremkommer, men har været udtalt paa den internationale Forsamling af Dyrslæger i Wien 1875.

Vi skulle til Slutning tillade os at præcisere de Indstillinger, vi i det Foregaaende have omtalt, og som man var enig om at anbefale som formentlig nyttige Foranstaltninger for Exportens Bevarelse, nemlig:

- 1) at alle Drøvthggere, der indføres fra fremmede Lande,

skulle underkastes en 3 Ugers Kvarantæne ved Grænsen eller Landingsstedet, og først efter Udløbet af dette Tidrum, naar de ved Efterhyn af en Dyrlæge befindes sunde, maa indføres i Landet,

2) at der udvirkes Forbud imod, at andre end Dyrlæger maa behandle Sygdomme hos Drøvtyggere,

3) at der ansættes et tilstrækkeligt Antal overordnede, offentlige Dyrlæger, f. Ex. en i hvert Stift,

4) at, saafremt man anseer en Undersøgelse af Exportkvæget forinden dets Ankomst til Exporthavnen for nødvendig, denne da bør ske i Ejerens Hjem i Løbet af de sidste 8 Dage før Kvæget affendes fra Stalden eller Græsgangen, og

5) at Jernbanevogne, der have været brugte til Transport af Kvæg, desinficeres efter hver Transport.

Paa „Ihdsft Dyrlægeforenings“ Begne i Oktober 1877.

Lorentsen, Biborg.	Johannes Arup, Otting pr. Skive.	M. Welsch, Holslebø.
-----------------------	-------------------------------------	-------------------------

Foreningens Formand.

VII.

Henvendelse til det kgl. Landhusholdningselskab fra ihdsfte Landmænd og Kvægexportører*).

Da det kgl. Landhusholdningselskab tydelig har godtgjort, at det nærer stor Interesse for Exporten af fedt Kvæg til England, idet denne Export fra sin første Begyndelse af udgik fra dette Selskab, ligesom det ogsaa sidste Foraar strax tog Initiativet til atter at søge Beskyttelse for denne for vort Fædreland vigtige Sag, som dengang og endnu paa alle

*) Indsendtes med en Skrivelse fra Landhusholdningselskabet til Indenrigsministeriet i December 1877.

Maader lægges Hindringer i Vejen af den engelske Landmandsstand, der gjør alt for at tilvejebringe Forbud imod Indførsel af fremmed Kvæg i Storbritanien; saa have vi Undertegnede troet bedst at kunne tjene Sagen ved at henvende os til det kgl. Landhusholdningselskab og tillade os at gjøre opmærksom paa enkelte af os tænkte Midler, som mulig kunne bidrage til, at vi kunne beholde den for vort Land saare vigtige Exportrettighed uhindret, til hvis Beskyttelse vi antage det nødvendigt at strænge Forholdsregler iagttages.

Det vil vist være det højtærede Selskab bekendt, at Skibe fra Esbjerg til London med Kvæg allerede forrige Vinter bleve stoppede i Thameshaven, og henviste til Deptford paa Grund af, at Kvæget var befængt med Mund- og Klovshyge, og at et lignende Tilfælde har fundet Sted i October d. A.

Vi have paa Grund af Ovenstaaende dristet os til at indgaa til det kgl. Landhusholdningselskab med nærværende Andragende om, at Selskabet vil gjøre Skridt til at formaa den danske Regjering til strax at træffe Forholdsregler mod en for vor Export til England fordærvelig Indførelse og Udbredelse af Kvægshyge her tillands, og skulle vi i den Anledning foreslaa:

1. At al Indførsel af Kvæg til Danmark fra Sverrig og Norge forbydes ligesom fra Tyskland og England. Kan Tyskland nemlig indføre Kvæg i Sverrig, hvad vi ej med Visshed vide, men Rhygtet fortæller, og Sverrig indføre Kvæg i Danmark, saa ere vi udsatte for den største Fare. At vi herom ikke nære nogen intetsigende Frygt, beviser den Kjendsgjerning, at for c. 3 Aar siden kom Mund- og Klovshyge til os derved, at Kreaturer førtes fra Sverrig over Kjøbenhavn til en Gaard i Østjylland. At føre Tilfryn med Sundheden i vort eget Land, kan være befærligt nok, men vanskeligere vil det være at

kontrollere Sundheden i et fremmed Land, og tilmed et Land, som dels er landfast med, dels staaer i Handelsforbindelse med andre Lande, hvor Kvæghygen har hjemme.

2. Alt Kvæg, som ankommer til de forskjellige Indfæringssteder, bør synes af en autoriseret Dyrlæge. før det opstalbes, og atter, som nu skeer, før det indfæres.
3. Staldene bør være broslagne eller have Betongulve og nøjagtig renses og udfyldes med Vand for hver Gang, Kreaturer have været henviste i dem, ligesom de maa desinficeres, hvis nogen Smitte har viist sig hos det opstalbede Kvæg. Den samme Omhu maa iagttages med Jernbanevogne og Skibe, der have befordret Kreaturer. Staldene maa have Raskning flere Gange om Aaret for at holdes friske.
4. Hvor, som i Esbjerg, intet stedligt Politi findes, bør et saadant indrettes for at føre det nødvendige Tilsyn med Overholdelsen af de givne Regler for en fuldstændig Udrensning af Staldene m. m.

Det er vor Tanke, at disse Forholdsregler bør indføres paa alle Udførselssteder samt paa Trommesalen i Kjøbenhavn og alle de Stalde, der staa i Forbindelse med denne.

I Tillid til den Interesse, det kgl. Landhusholdnings-selskab altid har viist for vore Landbosforhold, og den Energi, hvormed det har søgt at gennemføre Bestemmelser, der have havt til Hensigt at befordre vort Lands indre Vel gennem disse Forhold, haabe vi, at Selskabet godhedsfuldt vil vise vort Andragende den Velvillie at tage det her omhandlede Spørgsmaal i sin Haand med den Alvor, hvormed vi vide, at det omfatter Sagen, og kunne de enkelte Hensstillinger, vi i vor ærbødige Fremstilling af vor Formening have tilladt os, bidrage noget til at fremme den forønskede Betyggelse,

faa have vi ikke forgjæves benyttet den Frihed, vi have troet at turde tage os.

Sjælland, i December 1877.

Allerærbødigst:

F. Brinck-Seidelin. Johs. P. Ingwersen.
 J. E. Trolldahl. F. Jensen. J. Chr. Lønborg.
 H. Refsgaard. Jens Møller. J. Chr. Madsen.
 A. Gjedde. A. Nissen. A. Thorn. J. E. Hjorth.
 R. Ammighøll. Chr. Callisen. G. Branth.
 E. Olsen. L. Svandholm. Hvas. A. Branth.
 A. H. Dender. H. Klingenberg. Winde.
 H. Branth. Chr. Høj. Th. Thomsen.
 H. Gottfredsen. J. E. Salicath.

Vi skulle til det Foranstaaende yderligere føje den Meddelelse, at det danske Indenrigsministerium snart efter Modtagelsen af Landhusholdningselskabets Indstilling af 7de December s. A. (se Side 204) gennem Udenrigsministeriet overdrog Danmarks Gesandt i London, General Bülow, atter at henvende sig til den engelske Regjering for at formaa denne til i det Lovudkast, den var i Færd med at udstede, direkte eller indirekte at forbeholde Danmark fri Indførselsret i Storbritanien, men at den engelske Regjering imidlertid ikke kunde formaaes dertil, da Hertugen af Richmond, den engelske Indenrigsminister, støttet af det stærke engelske Landmandsparti, havde indtaget den bestemte Position: ufravigeligt at kræve alt fremmed Slagtekvægs Slagtning i Indførselshavnene, en Sætning han i de forløbne Maaneder mangfoldige Gange har gjentaget til de Deputationer, der have henvendt sig til ham i denne Sag. Det Lovforslag, som Regjeringen fore-

lagde i Overhuset, da Parlamentet i Februar atter samledes, fastholder derfor ogsaa ubetinget Kravet om Nedslagting i Indførselshavnene, og Hertugen af Richmond og hans Venner talte stærkt derfor ved Sagens Behandling i Overhuset. Men da der dog her rejstes nogen Tvivl om Rigtigheden og Nødvendigheden af dette Paabud for enkelte afgjort sunde Landes Bedkommende, ligesom ogsaa andre ønskelige Ændringer i Lovforslaget antydedes, blev der af Overhuset nedsat en select Comite, der i Løbet af April Maaned har behandlet Lovforslaget i Udvalgs møder. Men om der end i flere Retninger vil blive foretaget Ændringer, saa synes Kravet om Nedslagtingen at fastholdes saa ubetinget af Regjeringen og dens Venner i Udvalget, at der desværre ikke er megen Sandsynlighed for at dette vil foreslaa Ændringer i den af os ønskede Retning. Smidlertid fortsætter vor Gesandt i London, der saa ofte tidligere har godtgjort sin store Interesse og Iver i denne Sag, sine energiske Bestræbelser for at fremkalde et Omslag i Danmarks Favør, ligesom der ogsaa ad andre Veje søges foranlediget en gunstigere og retfærdigere Stilling for Danmark, der er i Stand til at kunne hde England al den Garanti, dette med Rette kan kræve mod ikke herfra at faa tilført smitsomme Sygdomme; men om der end altsaa endnu er Haab om at Bestræbelserne kunne lykkes, saa er dog Udfigten dertil desværre kun meget svag.

Red.

Kapitelstærterne for Aaret 1877.

	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.					
	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.	pr. D.					
Siøllands Stift. (Bornholm unbageren)	17	12	12	8	15	15	15	9	22	83	53	69								
Mgen	7	30	78	26	70	70	27	19	71	9	79	59								
Bornholm	11	88	19	36	3	3	3	3	3	3	3	3								
Nyens Stift	11	83	84	15	14	14	44	11	71	77	50	57								
Holland-Golfers Stift: forrige Maribo og Skalfholm Ginter	18	14	48	39	2	2	72	10	71	90	55	68								
— Skalfed Gint	18	8	79	47	15	2	70	9	62	81	56	82								
— Skalfed Gint	18	13	52	86	14	14	44	10	63	86	56	82								
Skalborg Stift: Bendhøstet og Sønderbøder Løby og Møse	11	87	21	42	8	8	20	22	71	90	55	68								
Riborg Stift	11	65	30	15	8	8	20	9	62	81	56	82								
Marbus Stift	11	37	6	20	7	7	20	9	62	81	56	82								
Nibe Stift: Nibe Gint	11	4	20	12	8	8	12	9	62	81	56	82								
Stibe Gint	13	14	93	70	8	8	12	9	62	81	56	82								
Seje Gint	11	40	65	97	7	7	20	9	62	81	56	82								
Stingfløbing Gint	12	66	62	61	8	8	12	10	63	86	56	82								
3 Gjennemfuit for Aaret 1877 — for de fløfte 10 Aar	17	99	4	12	26	12	21	8	21	15	4	14	78	9	91	22	71	83	53	69
	19	70	14	49	12	21	8	21	15	4	14	78	9	91	22	71	83	53	69	